

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle liikennevakuutuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle liikennevakuutuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 123/2015 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- johtaja Hannu Ijäs, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitussihteeri Milla Mustamäki, sosiaali- ja terveysministeriö
- liikenneneuvos Kimmo Kiiski, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Riitta Haapasaari, oikeusministeriö
- poliisitarkastaja Jari Pajunen, sisäministeriö
- johtava asiantuntija Reijo Jälkö, Liikenteen turvallisuusvirasto
- erikoistutkija Anne Rämö-Tervonen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- poliisitarkastaja Matti Högman, Poliisihallitus
- lakiasianpäällikkö Pekka Syrjänen, Valtiokonttori
- puheenjohtaja Kyösti Vihermaa, Liikennevahinkolautakunta
- pääsihteeri Merja Heikkonen, Valtakunnallinen vammaisneuvosto
- vammaisasiamies Reija Lampinen, Helsingin kaupunki
- johtava matemaatikko Pirkko Welin-Siikaluoma, Finanssivalvonta
- lakimies Sanna Atrila, Finanssivalvonta
- johtaja Janne Jumppanen, Liikennevakuutuskeskus
- korvauspäällikkö Antti Tuulensuu, Liikennevakuutuskeskus
- vakuutuspäällikkö Peter Korhonen, Folksam Vahinkovakuutus Oy
- vakuutuspäällikkö Peter Roselius, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- korvauspäällikkö Mikko Tulla, LähiTapiola-ryhmä Oy
- johtaja Antti Huhtala, OP Ryhmä
- pääsihteeri Anssi Kannas, AKK-Motorsport ry
- toimitusjohtaja Pasi Nieminen, Autoliitto ry
- johtava lakimies Pia Santavirta, Finanssialan Keskusliitto ry
- jaostopäällikkö Tuomas Korkeamäki, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
- lakimies Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry
- toimitusjohtaja Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva
- toimitusjohtaja Paavo Syrjö, Rakennusteollisuus RT ry

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

- neuvontalakimies Kaisa Huupponen, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- toimitusjohtaja Kurt Ljungqvist, Suomen Moottoriliitto ry
- lakimies Suvi Huotari, Suomen Taksiliitto
- liikennelääketieteen professori Timo Tervo

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- sosiaali- ja terveysministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Helsingin kaupunki
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- A-Katsastus Group Oy
- AKK-Motorsport ry
- Linja-autoliitto
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Suomen Lääkäriliitto ry
- Suomen Motoristit ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi liikennevakuutuslaki. Lailla uudistettaisiin nykyisen liikennevakuutuslain rakenne kokonaisuudessaan. Tavoitteena on lisäksi poistaa lainsäädännössä ilmenneitä puutteita. Uuden liikennevakuutuslain soveltamisala olisi pääsääntöisesti sama kuin voimassaolevan liikennevakuutuslain soveltamisala. Liikennevakuutuslaki koskisi, kuten nykyisinkin, moottoriajoneuvojen liikenteeseen käyttämisestä aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen korvaamista sekä näiden vahinkojen varalta otettavaa liikennevakuutusta. Ehdotus ei sisällä liikennevakuutuksen perusrakenteisiin, kuten vakuuttamisvelvollisuuteen, vahinkojen korvaamisen periaatteisiin, korvausetuuksiin taikka vakuutusjärjestelmän toimeenpanoon liittyviä merkittäviä muutoksia. Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät ja osin parantaisivat vakuutusnottajien sekä vahinkoa kärsineiden asemaa ja oikeuksia. Toisaalta esitys sisältää rajauksen liikennevahinkojen korvattavuuteen, joka koskee moottoriajoneuvokilpailuun osallistuvia ajoneuvon kuljettajia.

Esityksen tavoitteena on vakuutusmaksun perusteena olevien vahinkohistoriatietojen nykyistä joustavamman sääntelyn kautta antaa vakuutusyhtiöiden tuotekehitykselle lisää mahdollisuuksia ja siten edistää vakuutusyhtiöiden välistä kilpailua. Tämän vuoksi vahinkohistorian siirtämistä ja vakuutusten hinnoittelua koskevia, nyt sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa olevia säännöksiä ei kaikilta osin otettaisi uuteen lakiin. Pääsääntö, jolla vakuutusyhtiö veloitetaan ottamaan huomioon vahinkohistorian vaikutus yksityishenkilöiden liikennevakuutuksen maksuihin, ehdotetaan kuitenkin säilytettäväksi.

Korvausmenettelyä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin monilta osin. Vakuutusyhtiöiden olisi muun muassa maksettava korvaus aiempaa nopeammin saatuaan asian ratkaisemiseksi riittävän selvityksen. Liikennevakuutuksen toimeenpanojärjestelmään ehdotetaan tehtäväksi eräitä muutoksia, joiden tarkoituksena on varmistaa lainsäädännön perustuslain mukaisuus.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki Liikennevakuutuskeskuksesta. Siinä säädettäisiin velvollisuudesta kuulua keskuksen sekä keskuksen toiminnan rahoittamisesta ja hallinnosta. Liikennevakuutuslain ja liikennevakuutukseen osittain sovellettavien yleislakien, kuten vakuutuslainsäädännön ja hallintolain keskinäistä soveltamisalaa selkeytettäisiin. Esitys sisältää muutoksia vakuutuslainsäädäntöön, vakuutusyhtiölakiin, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin, tuotevastuulakiin, raideliikennevastuulakiin, ajoneuvolakiin, liikennevahinkolautakunnasta annettuun lakiin, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annettuun lakiin.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Sairaanhoidokustannusten korvaamista koskevat liikennevakuutuslain 4 luvun säännökset ovat kuitenkin tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että pitkän ja perusteellisen valmistelun jälkeen liikennevakuutuslain kokonaisuudistus saadaan vuoden 2017 alusta voimaan. Valiokunta katsoo, että esityksellä selkeytetään sääntelyä, täsmennetään tarvittavilta osin tulkinnanvaraisia säännöksiä ja edistetään tätä kautta vakuutusyhtiöiden välistä kilpailua, oikeusvarmuutta ja vakuutuksenottajan oikeusturvan toteutumista.

Esityksen mukaan vakuutuksenottajan vahinkohistoria tulee ottaa huomioon yksityishenkilöiden liikennevakuutusmaksujen määräytymisessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nykyinen vakuutusmaksujen bonusjärjestelmä ei ole kaikilta osin johtanut tasapuoliseen lopputulokseen eikä järjestelmää koskeva edellinen lakimuutos ole lisännyt olennaisesti kilpailua liikennevakuutusmarkkinoilla. Erityisesti kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että vahinkohistorian vaikutus vakuutusmaksujen määräytymiseen määritetään sopimusehdoissa kansalaisen kannalta mahdollisimman yhdenmukaisesti riippumatta esimerkiksi siitä, onko vakuutus hankittu yksityisen henkilön vai yrityksen nimiin. Valiokunta pitää myös ongelmallisena nykyistä sääntelyä ja sen soveltamiskäytäntöä, jonka mukaan yksityishenkilön ottaessa vakuutuksen kakkosautolleen sille ei vahinkohistorian huomioonottamisvelvollisuudesta huolimatta myönnetä ns. ykkösauton käytöstä kertyneitä bonushyvityksiä. Esityksen myötä vakuutusyhtiöt voivat jatkossa ottaa vahinkohistorian joustavammin huomioon myös tämän kaltaisissa tilanteissa. Valiokunta pitää hyvänä, jos esitys kannustaa myös kokonaan uudenlaisten tapojen kehittämiseen vahinkohistorian tasapuoliseksi huomioonottamiseksi.

Eräitä muutostarpeita. Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille epäkohta, jonka mukaan pyörätuoleille ja vastaaville kevytrakenteisille vammaisten liikkumisvälineille ei ole vuoden 2016 alusta lukien voinut ottaa liikennevakuutusta. Valiokunta ehdottaa jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa esille tuoduin perustein 1. lakiehdotukseen muutoksia, joiden perusteella nämä monien vammaisten jokapäiväisen liikkumisen kannalta välttämättömät apuvälineet saadaan liikennevakuutusjärjestelmän piiriin. Valiokunta ehdottaa, että kyseiset ajoneuvot vapautetaan selkeästi liikennevakuutuksen ottamisvelvollisuudesta ja niiden mahdollisesti aiheuttamat vahingot korvataan Liikennevakuutuskeskuksen toimesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Lisäksi valiokunta katsoo jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin esille tuoduin perustein, että esityksessä tarkoitettu ajoneuvokilpailujen kuljettajanpaikkasuoja tulisi säilyttää myös jatkossa. Esityksessä kyseinen suoja on esitetty poistettavaksi, mutta valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että moottoriurheilun harrastajien vakuutusturva heikkenisi olennaisesti ja kilpailutoiminnan kustannukset nousisivat vapaaehtoisten vakuutusten korkeampien vakuutusmaksujen myötä.

Jatkotoimet. Valiokunta pitää tärkeänä, että esityksessä ehdotetun sääntelyn vaikutuksia liikennevakuutusmarkkinoiden kilpailuun ja vakuutuksenottajan asemaan seurataan tiiviisti ja arvioidaan muun muassa bonus- tai vastaavien järjestelmien toimivuutta ja tasapuolisuuden toteutumista näiden järjestelmien käytössä.

Lisäksi valiokunta toteaa, että jatkossa on tarpeen selvittää, miten tahallisiin liikennevakuutusmaksujen laiminlyöntitapauksiin voitaisiin puuttua nykyistä tehokkaammin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esimerkiksi Ruotsissa vakuutusyhtiöillä on mahdollisuus irtisanoa liikennevakuutus tämän kaltaisissa tilanteissa. Yksi selvitettävä vaihtoehto ainakin vakavammissa laiminlyöntitapauksissa voisi myös olla ajoneuvolle määrättävä käyttökielto vastaavalla tavalla kuin esityksessä on ehdotettu vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyöntitapauksissa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin muutosehdotuksin.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. lakiehdotus.

2 §. Määritelmät. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että esityksen ajoneuvon ja liikenneväylän määritelmät eroavat ajoneuvolain (1090/2002) ja tieliikennelain (267/1981) vastaavista määritelmistä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ajoneuvon määritelmää ei liikennevakuutuslain taustalla olevasta EU-sääntelystä johtuen ole tässä vaiheessa mahdollista yhdenmukaistaa ajoneuvolain määritelmän kanssa. Sen sijaan valiokunta katsoo, että liikenneväylän määritelmän on syytä tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi vastata täysin tieliikennelain tien määritelmää. Näin ollen valiokunta ehdottaa, että esityksen 2 §:n 19 kohtaan lisätään sana "yleiselle".

8 §. Poikkeukset vakuuttamisvelvollisuudesta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sellaisille yksinomaan vammaisten käyttöön tarkoitetuille sähköpyörätuoleille tai muille vastaaville kevytrakenteisille ajoneuvoille, joita ei tarvitse rekisteröidä, ei tällä hetkellä voida ottaa liikennevakuutusta. Aiemmin näille ajoneuvoille tuli ottaa liikennevakuutus, mutta tilanne on muuttunut vuoden 2016 alusta Liikennevakuutuskeskuksen tekemästä uudesta laintulkinnasta johtuen. Kyseisen tulkinnan mukaan sähköpyörätuolien ja muiden vastaavien vammaisten liikkumisvälineiden aiheuttamia vahinkoja ei korvata myöskään Liikennevakuutuskeskuksen toimesta.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vammaisten kevytrakenteisten ajoneuvojen liikennevakuutuksista ei pääosin ole peritty viime vuosikymmeninä vakuutusmaksuja. Valiokunta kiinnit-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

tää huomiota myös siihen, että mainitunlaiset ajoneuvot ovat välttämättömiä monien vammaisten ihmisten liikkumistarpeiden täyttämiseksi ja valiokunnan saaman selvityksen mukaan myöskään vapaaehtoisten vakuutusten saaminen näille ajoneuvoille ei ole ollut ongelmaton. Saadun selvityksen mukaan näistä ajoneuvoista on vuosittain aiheutunut enintään 130 000 euron korvausmeno.

Valiokunta toteaa, että esimerkiksi sähköpyörätuoli voi aiheuttaa yksittäisessä tapauksessa vaka-
viakin vahinkoja ja asiaa tulee siten arvioida myös ulkopuolisten vahingonkärsijöiden aseman kannalta. Lisäksi valiokunta katsoo, että vakuutusturvan puuttuessa tällaisten vahinkojen korvausten koituminen vammaisen ihmisen itse maksettavaksi voisi helposti muodostua kohtuuttomaksi.

Valiokunta ehdottaa, että tämänhetkinen vammaisten vakuutusturvan ja liikkumismahdollisuuksien tasapuolisuuden sekä mahdollisten ulkopuolisten vahingonkärsijöiden aseman kannalta kohtuuton tilanne korjataan lisäämällä 8 §:ään uusi 5 kohta, jonka mukaan edellä mainitut vammaisten käyttämät ajoneuvot kuuluvat vakuuttamisvelvollisuudesta vapautettujen ajoneuvojen ryhmään. Muutoksen myötä esityksen 5—9 kohta siirtyvät 6—10 kohdaksi. Jatkossa näille ajoneuvoille ei tarvitsisi ottaa liikennevakuutusta, mutta niiden aiheuttamat vahingot korvattaisiin kuitenkin liikennevakuutusjärjestelmän piirissä. Valiokunta toteaa, että lisäys tarkoittaa käytännössä sitä, että vammaisten käyttämien kevytrakenteisten ajoneuvojen aiheuttamat vahingot korvataan Liikennevakuutuskeskuksen toimesta. Lisäksi valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttiin edellä mainituista muutoksista johtuen teknisluonteisia korjauksia.

41 §. Kilpailuun ja testaustoimintaan osallistuneelle aiheutuneet vahingot. Esityksessä ehdotetaan, että ajoneuvokilpailuun osallistuvien ajoneuvojen kuljettajilta poistettaisiin niin sanottu kuljettajanpaikkasuoja, eli kuljettajan itselleen aiheuttamia vahinkoja ei enää korvattaisi liikennevakuutuksesta. Esityksen mukaan ajoneuvokilpailussa muille kuin kuljettajalle aiheutuvat vahingot kuitenkin korvattaisiin edelleen liikennevakuutuksesta. Kyseistä ehdotusta on sekä kannatettu että vastustettu asiantuntijakuulemisissa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan moottoriurheilukilpailuissa sattuu vuosittain useita kymmeniä liikennevakuutuksesta korvattavia henkilövahinkoja ja vuosittainen kokonaiskorvausmeno on ollut noin 5 miljoonaa euroa. Autourheilun harrastajia, joiden vakuutusturvaa kuljettajanpaikkasuojan poistaminen heikentäisi, on kuitenkin Suomessa useita kymmeniä tuhansia.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vapaaehtoisten moottoriurheilua varten otettavien henkilövakuutusten vakuutusmaksut ovat saadun selvityksen mukaan varsin korkeita ja näiden vakuutusten vakuutusturva ei kaikilta osin ole yhtä kattava kuin liikennevakuutuksessa. Esityksessä ehdotettu kuljettajanpaikkasuojan poistaminen heikentäisi siten olennaisesti kuljettajien vakuutusturvaa ainakin kaikkein vakavimmissa tilanteissa, kuten pysyvään työkyvyttömyyteen johtavien henkilövahinkojen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintävaliokunta katsoo edellä mainitulla perusteella, että voimassa olevan lain mukainen kuljettajanpaikkasuoja on tarkoituksenmukaista säilyttää myös jatkossa. Näin ollen valiokunta ehdottaa, että kuljettajanpaikkasuojan poistamista koskeva 41 §:n säännös poistetaan. Lakiteknisistä syistä valiokunta lisäksi ehdottaa, että kyseisessä pykälässä säädetään vahingon

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

korvaamisesta vakuutuksen voimassaolon päätyttyä anastuksen johdosta siten, että esityksen 46 §:n 3 momentti siirretään 41 §:ään ja mainitun pykälän otsikko muutetaan vastaamaan pykälän uutta sisältöä.

43 §. Vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetun ajoneuvon aiheuttama vahinko. Valiokunta ehdottaa, että 43 §:n 1 momentin viittaussäännös korjataan kohdistumaan myös 8 §:n 1 momentin uuteen 5 kohtaan. Muutos on lakitekninen.

46 §. Vahingon korvaaminen vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti- ja vakuutuksen irtisanomistapauksissa. Edellä 41 §:ään ehdotettavista muutoksista johtuen valiokunta ehdottaa, että 46 §:n kolmas momentti poistetaan ja se siirretään samansisältöisenä 41 §:ään ja 46 §:n pykälän otsikko muutetaan vastaamaan pykälän uutta sisältöä.

89 §. Finanssivalvonnan tilastotutkimus. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille selkeä tarve ajoneuvoluokakohtaisen tilastotiedon saatavillaolosta. Esityksen mukaan Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain selvitys, josta ilmenee kunkin vakuutusyhtiön liikennevakuutuksen toteutunut tulos vähintään viideltä edeltävältä kalenterivuodelta. Tilastotietojen kattavuuden ja hyödynnettävyyden varmistamiseksi valiokunta kuitenkin ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tilastotutkimukseen sisällytettävän tiedon jaottelusta ajoneuvoryhmittäin tai muulla vastaavalla tavalla. Valiokunta pitää tärkeänä, että asetuksella säädetään tarkemmin vuosittaiseen tilastaselvitykseen sisällytettävien tietojen sisällöstä siten, että selvitys on riittävän kattava ja yksityiskohtainen viranomaisten ja sidosryhmien tilastotietoja koskevien tarpeiden täyttämiseksi.

5. lakiehdotus.

Johtolause. Esityksessä ehdotetaan lain 6 § kumottavaksi. Mainitun pykälän 5 momenttia on esityksen antamisen jälkeen kuitenkin muutettu lailla 1698/2015, ja valiokunnan saaman selvityksen mukaan kyseinen lautakuntien velvollisuuksia koskeva momentti on tarpeen säilyttää, koska kyseisellä säännöksellä on saatettu kansallisesti täytäntöön kuluttajariitojen vaihtoehtoista riidantarkaisua koskevan ns. ADR-direktiivin (2013/11/EU) asettamia vaatimuksia. Valiokunta ehdottaa, että lain johtolauseeseen tehdään tätä koskeva muutos ja että johtolauseeseen tehdään myös eräitä muita lakitekniisiä korjauksia.

6 §. Liikennevahinkolautakunnan tehtävät. Edellä johtolauseen kohdalla esille tuoduilla perusteilla valiokunta ehdottaa, että 6 § muutetaan siten, että voimassa olevan lain 5 momenttia sisällöllisesti vastaava momentti jää mainitun pykälän ainoaksi momentiksi. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että pykälän otsikko muutetaan pykälän uutta sisältöä vastaavaksi.

7. lakiehdotus.

52 §. Edellytykset määräaikaikatsastuksen suorittamiselle. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että ehdotettua ajoneuvolain 52 §:ää voisi olla tarpeen muuttaa siten, että sen sanamuodosta tulisi selkeästi esille, että käyttökielto ei voi aiheutua liikennevakuutusmaksun laiminlyönnistä. Valiokunta katsoo, että tämä tulkinta on tuotu selkeästi esille esityksen perusteluissa.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi valiokunta kuitenkin ehdottaa, että pykälän 1 momenttiin lisätään sana "jos".

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 123/2015 vp sisältyvät 2.—4., 6. ja 8.—11. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 123/2015 vp sisältyvät 1., 5. ja 7. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Liikennevakuutuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen korvaamisesta sekä näiden vahinkojen varalta otettavasta liikennevakuutuksesta.

Moottoriajoneuvo ei ole tässä laissa tarkoitettussa liikenteessä, kun:

1) sitä liikenneväylistä erillään olevassa paikassa käytetään olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin henkilöiden tai tavarankuljettamiseen;

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

2) se on säilytettävänä, korjattavana, huollettavana tai pestävänä liikenneväylistä erillään olevassa paikassa;

3) sitä käytetään liikenteestä eristetyllä alueella kilpailu- tai testaustarkoituksiin taikka kilpailuun välittömästi liittyvään harjoitteluun.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;

2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;

3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;

4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutus sopimuksen;

5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;

6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilö- tai esinevahinkoa;

7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä;

8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;

9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;

10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tie liikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyrittysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;

15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutuksenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitettun suosituksen mukaisesti;

17) *korvauselimellä* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

18) *siirtoliikennevakuutuksella* ajoneuvolain (1090/2002) 66 f §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta **yleiselle** liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta.

3 §

Säännösten pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän lain säännöksistä vakuutusnottajan, vakuutetun, vahinkoa kärsineen tai muun korvaukseen oikeutetun vahingoksi, on mitätön.

4 §

Liikennevakuutuskeskus

Liikennevakuutuskeskuksesta ja sen toiminnan rahoituksesta ja hallinnosta säädetään Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (/).

Mitä jäljempänä 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33—39, 49—52, 55—68, 73, 79—85 ja 95 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Liikennevakuutuskeskukseen.

2 luku

Vakuuttaminen ja vakuutusmaksu

5 §

Vakuutettavat ajoneuvot

Ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on Suomessa, on vakuutettava tämän lain mukaan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellainen vientirekisteröity ajoneuvo, joka viedään Suomesta toiseen ETA-maahan, voidaan vakuuttaa myös kohdemaassa.

6 §

Vakuuttamisvelvolliset ja vakuuttamisvelvollisuuden alkaminen

Ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia vakuuttamaan ajoneuvon sen omistus- tai hallinto-oikeuden siirtymispäivästä lukien. Jos vakuuttamisvelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa vakuutuksen ottamisesta.

Edellä 1 momentista poiketen toisesta ETA-maasta Suomeen tuotavan ajoneuvon vakuuttamisvelvollisuus alkaa välittömästi, kun ajoneuvon ostaja on sopimuksessa hyväksynyt ajoneuvon toimituksen, vaikka ajoneuvoa ei ole vielä rekisteröity Suomessa.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

7 §

Rajaliikennevakuutus

Sen, joka tuo Suomeen tilapäistä käyttöä varten ajoneuvon, jonka pysyvä kotipaikka on kolmannessa maassa, tulee ottaa tälle ajoneuvolle rajaliikennevakuutus.

Rajaliikennevakuutusta ei kuitenkaan tarvitse ottaa sellaista ajoneuvoa varten, jolla on voimassa oleva vihreä kortti, tai jonka liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta Liikennevakuutuskeskus on sitoutunut vastaamaan.

Ajoneuvon rajaliikennevakuutuksesta korvataan tämän ajoneuvon kuljettajalle aiheutunut henkilövahinko vain, jos vahinkotapahtuma on sattunut Suomessa, Ruotsissa tai Norjassa.

8 §

Poikkeukset vakuuttamisvelvollisuudesta

Liikennevakuutusta ei tarvitse ottaa:

1) sellaiselle moottorityökoneelle tai traktorille, jota ei tarvitse rekisteröidä ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa;

2) leikkuupuimurille tai muulle sadonkorjuuseen tarkoitettulle maatilatalouden moottorityökoneelle, jota ei tarvitse rekisteröidä;

3) perävaunulle, jota ei tarvitse rekisteröidä;

4) sellaiselle yksinomaan lapsen kuljettavaksi tarkoitettulle ajoneuvolle, jota ei tarvitse rekisteröidä;

5) sellaiselle yksinomaan vammaisten käyttöön tarkoitettulle sähköpyörätuolille tai muulle vastaavalle kevytrakenteiselle ajoneuvolle, jota ei tarvitse rekisteröidä; (Uusi)

6) ajoneuvolle, jota ei tarvitse rekisteröidä, eikä ajoneuvoa käytetä liikenteessä;

7) ajoneuvolle, jonka omistaja tai haltija on Suomen valtio;

8) ajoneuvolle, jonka aiheuttamasta liikennevahingosta vastaa jokin muu valtio tai sen korvaukselin;

9) ajoneuvolle, joka on poistettu liikennekäytöstä eikä ajoneuvoa käytetä liikenteessä;

10) ajoneuvolle joka on poistettu lopullisesti liikennekäytöstä.

Ajoneuvon omistajalla ja haltijalla on kuitenkin oikeus vakuuttaa 1 momentin 6, 7 ja 9 kohdassa tarkoitettu ajoneuvo.

9 §

Tietojen antaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Vakuutusyhtiö on velvollinen antamaan Liikenteen turvallisuusvirastolle rekisteriin merkitsemistä varten tiedon:

1) yhtiössä vakuutetulle ajoneuvolle otetusta uudesta vakuutuksesta seitsemän päivän kuluessa uuden vakuutuksen alkamisesta;

2) ajoneuvolle otetun vakuutuksen vakuutusmaksun laiminlyönnistä;

3) liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon vakuutuksen irtisanomisesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

10 §

Ajoneuvon yksilöinti vakuutus sopimuksessa

Ajoneuvo on vakuutus sopimuksessa yksilöitävä.

Ajoneuvon yksilöintivaatimuksesta voidaan sopimuksella poiketa, kun vakuutuksenottajana on yhteisö, jolla on yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) tarkoitettu yritys- ja yhteisötunnus.

Jos rekisteriin merkittyä ajoneuvoa ei ole vakuutus sopimuksessa yksilöity ja tällaiseen ajoneuvon omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä vakuutuksenottajalle ei ole tehty ilmoitusta rekisteriin seitsemän päivän kuluessa muutoksen tapahtumisesta, vakuutusyhtiön vastuu lakkaa sanotun määräajan päättyessä. Jos muutosilmoitus rekisteriin tehdään myöhemmin, vakuutusyhtiön vastuu alkaa uudelleen ilmoituksen tekemisestä.

11 §

Vakuutus kirja ja vakuutusehdot

Vakuutus sopimuksen päättämisen jälkeen vakuutusyhtiön on ilman aiheetonta viivytystä annettava vakuutuksenottajalle asiakirja, johon on merkitty sopimuksen keskeinen sisältö (*vakuutus kirja*), sekä vakuutusehdot.

Vakuutusyhtiön on toimitettava vakuutusehdot kuukautta ennen niiden käyttöönottoa tiedoksi Finanssivalvonnalle.

12 §

Vakuutuksen voimassaolo aika

Vakuutusyhtiön vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovittu vakuutuksenottajan kanssa, kun vakuutusyhtiö tai vakuutuksenottaja antaa tai lähettää hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen. Vakuutusyhtiön vastuun alkamisajankohtaa ei voi sopimuksin siirtää tätä aikaisemmaksi.

Vakuutusyhtiön vastuu jatkuu vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutuksenottaja irtisano sopimusta. Ensimmäinen vakuutuskausi on enintään 13 kuukautta ja seuraavat vuoden pituisia.

Edellä 2 momentissa säädetyn estämättä raja- ja siirtoliikennevakuutukset voivat olla määräaikaisia.

13 §

Vakuutuksen voimassaolo alue ja eräissä liikennevahingoissa sovellettava laki

Liikennevakuutus on yhden vakuutusmaksun perusteella voimassa kaikissa ETA-valtioissa.

Tämän lain mukaan korvataan ETA-valtion kansalaiselle myös sellainen liikennevahinko, joka on sattunut läpikuljettavalla alueella muussa kuin vihreä kortti -järjestelmään kuuluvassa valtiossa, kun kysymys on välittömästä matkasta ETA-valtiosta toiseen ETA-valtioon.

Vakuutus kattaa sen ETA-valtion lainsäädännön mukaisen vakuutusturvan, jossa vahinko sattui tai tämän lain mukaisen vakuutusturvan, jos se on ensiksi mainittua parempi.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Suomessa asuva vahinkoa kärsinyt voi valita, että tämän lain mukaan vakuutetun ajoneuvon liikenteessä käyttämisestä aiheutunut muualla ETA-alueella kuin Suomessa sattunut henkilövahinko korvataan Suomen lain mukaan silloin, kuin vahinko lainvalintaa koskevien säännösten mukaan tulisi korvattavaksi muun kuin Suomen lain mukaan.

Mitä 1—4 momentissa säädetään vakuutuksen voimassaolosta ja vakuutusturvasta, sovelletaan Valtiokonttorin vastuuseen silloin, kun valtion ajoneuvoa käytetään liikenteeseen ETA-valtiossa.

14 §

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt vakuutus-sopimuslain (534/1994) 22 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti. Jos vakuutusyhtiö olisi antanut vakuutuksen alemmaa maksua vastaan kuin oli sovittu, liikaa perittyä maksua ei tarvitse palauttaa.

Jos vakuutuksenottajaksi on 1 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden tahallisen laiminlyönnin johdosta virheellisesti merkitty henkilö, joka ei ole lain mukaan vakuuttamisvelvollinen, vakuutusmaksusta vastaa vakuutuksenottajan lisäksi se, joka on 6 §:n mukaan velvollinen vakuuttamaan ajoneuvon.

Vakuutusyhtiö voi irtisanoa 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa vakuutuksen 14 päivän kuluessa virheellisestä menettelystä tiedon saatuaan.

15 §

Vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt vakuutus-sopimuslain 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti.

16 §

Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus ja eräiden ilmoitusten rinnastaminen irtisanomissilmoitukseen

Vakuutuksenottajalla, jonka vakuuttamisvelvollisuus ei ole päättynyt, on oikeus irtisanoa rekisteröidyn ajoneuvon vakuutus ainoastaan silloin, kun vakuutuksenottaja on ottanut vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä tai ajoneuvo on anastettu ja siitä on tehty ilmoitus poliisille ja vakuutusyhtiölle. Vakuutuksenottajan oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan muilta osin vakuutus-sopimuslain 12 §:ää.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Vakuutuksenottajan irtisanomisilmoitukseksi katsotaan myös Liikenteen turvallisuusviraston, Liikennevakuutuskeskuksen tai toisen vakuutusyhtiön toimittama ilmoitus siitä, että:

- 1) ajoneuvo on poistettu lopullisesti liikennekäytöstä;
- 2) ajoneuvo on siirtynyt oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle tai haltijalle kuin vakuutuksenottajan kuolinpesälle tai konkurssipesälle;
- 3) ajoneuvon hallinta palautuu omistajalle tai hallinta siirtyy uudelle haltijalle, jos ajoneuvon haltija on yksin ollut vakuutuksenottaja;
- 4) vakuutus on otettu toisesta vakuutusyhtiöstä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vakuutuksen voimassaolo päättyy ilmoituksessa mainittuna päivänä.

17 §

Vakuutusyhtiön oikeus ja velvollisuus antaa vakuutus ja vihreä kortti

Tämän lain mukaisen vakuutuksen voi antaa sellainen vakuutusyhtiö, jolla on oikeus harjoittaa vakuutusyhtiölain (521/2008) tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 6 §:ssä tarkoitetun vahinkovakuutusluokan 10 mukaista vakuutustoimintaa Suomessa.

Vakuutusyhtiö, joka harjoittaa liikennevakuutustoimintaa, ei saa kieltäytyä antamasta ja voimassa pitämästä siltä haettua vakuutusta, jos vakuutus koskee sellaista ajoneuvoa, jota varten yhtiöllä toimilupansa sekä vahvistetun yhtiöjärjestyksensä mukaan on oikeus antaa vakuutus.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske raja- ja siirtoliikennevakuutuksia.

Vakuutusyhtiö on pyydettyessä velvollinen antamaan vakuutuksenottajalle vihreän kortin.

18 §

Omistajan ja haltijan vaihtuminen

Jos vakuutus päättyy vakuutetun ajoneuvon siirtyessä oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle kuin vakuutuksenottajalle itselleen tai jos haltija on yksin vakuutuksenottajana ajoneuvon hallinnan vaihduttua tai palaututtua omistajalle, korvataan päättyneestä vakuutuksesta myös ne vahingot, jotka ovat sattuneet seitsemän päivän kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä taikka ajoneuvon hallinnan vaihtumisesta tai palautumisesta omistajalle, jollei ajoneuvon seuraava omistaja tai haltija ole ottanut vakuutusta mainitun ajan kuluessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös Valtiokonttoria silloin kun kysymys on valtion ajoneuvon omistusoikeuden siirtymisestä tai hallinnan vaihtumisesta.

19 §

Vahinkohistoriatieto

Vakuutuksenottajalla on oikeus saada vakuutuksen antaneelta vakuutusyhtiöltä todistus vakuutuksensa voimassaoloajasta, sen kattamista ajoneuvoista sekä vahingoista, joiden perusteella vakuutuksesta on suoritettu korvausta (*vahinkohistoriatieto*). Vakuutusyhtiön on toimitettava to-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

distus vakuutuksenottajalle 15 päivän kuluessa pyynnöstä. Vakuutusyhtiöllä ei kuitenkaan ole velvollisuutta antaa todistusta vakuutuksesta, jonka päättymisestä on kulunut yli viisi vuotta.

20 §

Vakuutusmaksujen laskuperusteet

Vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmaksujen laskuperusteet (*maksuperusteet*), joista ilmenee, miten vakuutusmaksut määrätään. Maksuperusteita on sovellettava yhdenmukaisesti kaikkiin vakuutuksenottajiin.

Maksuperusteet on laadittava siten, että vakuutusmaksut ovat kohtuullisessa suhteessa vakuutuksista aiheutuvien, odotettavissa olevien kustannusten pääoma-arvoon. Vakuutusmaksun määrittämisessä on otettava huomioon vahinkoa kärsineiden ja vakuutettujen etujen turvaavuus ja liikennevahinkoriski.

Maksuperusteissa on määriteltävä henkilö-, paketti-, matkailu-, kuorma- tai linja-autoa tai moottoripyörää koskevan vakuutuksen osalta vahinkohistoriatietojen vaikutus ajoneuvon tai laadultaan ja käytöltään samanlaisen ajoneuvon vakuutusmaksuun. Vahinkohistorian vaikutus voidaan kuitenkin erityisestä syystä jättää huomioimatta. Maksuperusteissa voidaan lisäksi määritellä, että vakuutuksenottajan muidenkin ajoneuvojen vahinkohistoriatiedot vaikuttavat ajoneuvon vakuutusmaksuun tai että yhden ajoneuvon vahinkohistoriatietojen perusteella hinnoitellaan useampi ajoneuvo.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske rajaliikennevakuutuksia, siirtoliikennevakuutuksia, vakuutuksia, joissa vakuutuksenottajalla on yritys- ja yhteisötietolaissa tarkoitettu yritys- ja yhteisötunnus, eikä vakuutuksia, jotka on annettu museoajoneuvoja varten.

21 §

Vahinkohistoriatietojen siirtäminen toiseen vakuutusyhtiöön

Kun ajoneuvon omistaja tai haltija siirtää 20 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajoneuvon vakuutuksen toiseen vakuutusyhtiöön tai ottaa vakuutuksen laadultaan ja käytöltään samanlaiselle ajoneuvolle ja hänellä on tällaisia ajoneuvoja koskevaa vahinkohistoriatietoa jossain muussa vakuutusyhtiössä, vakuutusyhtiön on vakuutuksenottajan pyynnöstä toimitettava vahinkohistoriatiedot uuden vakuutuksen antaneelle vakuutusyhtiölle viipymättä; kuitenkin viimeistään 15 päivän kuluessa pyynnöstä.

22 §

Liikennekäytöstä poiston aikana käytetyn ajoneuvon korotettu vakuutusmaksu

Jos vakuutettua ajoneuvoa on käytetty liikenteessä sinä aikana, jona se on ollut ilmoitettuna rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi, vakuutuksenottajan on suoritettava vakuutusyhtiölle vakuutusehdoissa määritelty enintään kolminkertainen vakuutusmaksu. Korotettu vakuutusmaksu määrätään liikennekäytöstä poiston alkamispäivän ja liikenteeseen käytön väliseltä ajalta, jollei erityisen painavasta syystä muuta johdu.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

23 §

Vakuutusmaksun palauttaminen vakuutuksen päätyttyä

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Muu osa jo suoritetusta vakuutusmaksusta on palautettava vakuutuksenottajalle. Vakuutusehdoissa on määrättävä, miten palautettava vakuutusmaksu lasketaan.

Jos palautettava maksu on vähemmän kuin kahdeksan euroa, sitä ei tarvitse erikseen palauttaa. Rahamäärää voidaan tarkistaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella rahanarvon muutosta vastaavasti.

24 §

Viivästyskorko

Vakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikana, peritään viivästysajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

Vakuutusyhtiön on maksettava vakuutusmaksun palautuksen viivästyneelle määrälle korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko. Viivästyskorkoa maksetaan siitä lukien, kun kuukausi on kulunut maksunpalautukseen oikeuttavan selvityksen saapumisesta vakuutusyhtiölle.

25 §

Vastuun jatkuminen ja maksun ulosottokelpoisuus

Vakuutusyhtiön vastuu ei lakkaa, vaikka vakuutusmaksua ei olisikaan määräaikana suoritettu.

Vakuutusmaksu viivästyskorkoineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

26 §

Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen

Vakuutusmaksusaatava vanhentuu lopullisesti viiden vuoden kuluttua sitä seuraavan kalenterivuoden päättymisestä, jona se on määrätty tai maksunpantu. Jos laskua ei ole lähetetty, vakuutusmaksusaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua kunkin vakuutuskauden päättymisestä.

27 §

Vakuutusmaksua vastaava maksu

Se, joka on laiminlyönyt 6 §:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa, on velvollinen maksamaan maksun, joka vastaa kohtuulliseksi katsottavaa vakuutusmaksua siltä ajalta, jota laimin-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

lyönti koskee, ei kuitenkaan pitemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä viimeksi kulu-neelta kalenterivuodelta.

Mitä 20 §:n 1 ja 2 momentissa, 24 §:ssä, 25 §:n 2 momentissa ja 26 §:ssä säädetään vakuutus-maksusta, sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun maksuun.

28 §

Laiminlyöntimaksu

Se, joka on laiminlyönyt 6 §:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa, on velvollinen maksa-maan laiminlyöntimaksun, joka on enintään kolme kertaa vakuutusmaksua vastaavan maksun suuruinen. Laiminlyöntimaksun korotuskerrointa määrättäessä otetaan huomioon laiminlyönti-ajan pituus, laiminlyönnin tahallisuus ja toistuvuus sekä se, onko ajoneuvoa käytetty liikenteessä.

Vakuuttamisvelvollisuutta ei katsota laiminlyödyksi sinä aikana, kun ajoneuvon edellisen omistajan vakuutus on voimassa 18 §:n perusteella.

Mitä 24 §:ssä, 25 §:n 2 momentissa ja 26 §:ssä säädetään vakuutusmaksusta, sovelletaan myös laiminlyöntimaksuun.

29 §

Vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määrääminen

Jos Liikennevakuutuskeskus katsoo, että ajoneuvon omistaja tai haltija on laiminlyönyt va-kuuttamisvelvollisuutensa, sen on tehtävä esitys Valtiokonttorille vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määräämisestä.

Valtiokonttori määrää 1 momentissa mainitut maksut sekä velvoittaa vakuuttamisvelvollisuu-tensa laiminlyöneen ajoneuvon omistajan tai haltijan maksamaan maksut Liikennevakuutuskes-kukselle. Laiminlyöntimaksu voidaan jättää määräämättä vain erityisestä syystä. Ajoneuvon omistaja tai haltija saa hakea muutosta päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos ajoneuvolla on omistaja ja haltija, 1 momentissa tarkoitetut maksut määrätään ajoneuvon haltijalle siltä osin kuin se kohdistuu hänen hallinta-aikaansa. Ajoneuvon omistajalle maksut määrätään tältä ajalta vasta sen jälkeen, kun ajoneuvon haltija on todettu maksujen perinnän yh-teydessä ulosotossa varattomaksi.

Liikennevakuutuskeskus laskuttaa ja perii ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määrätty 1 momentissa mainitut maksut.

30 §

Ajoneuvon käyttökielto

Ajoneuvon, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, käyttö liikenteessä on kielletty. Viranomaisten toimivaltuuksista käyttökiellon valvonnassa säädetään ajoneuvolain 84 §:ssä.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

3 luku

Liikennevahingon korvaaminen

31 §

Liikennevahingon korvaaminen vahingonkorvausvastuusta riippumatta

Liikennevahinko korvataan, jollei jäljempänä toisin säädetä, vaikka kukaan ei ole henkilökohtaisesti vahingonkorvausvelvollinen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisen perusteella.

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

Vakuutusyhtiö vastaa liikennevahingosta, joka on sattunut ajoneuvoa koskevan vakuutuksen voimassaoloaikana, jollei 18 §:stä muuta johdu.

Valtiokonttori vastaa liikennevahingosta silloin, kun ajoneuvon omistaja tai haltija on vahingon sattuessa Suomen valtio eikä ajoneuvolle ole otettu liikennevakuutusta ja silloin, kun Suomen valtio on sitoutunut korvaamaan toisen valtion omistaman ajoneuvon aiheuttaman vahingon.

Mitä jäljempänä 33—39, 49—68, 73 ja 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisesti vastuussa sellaisen ajoneuvon, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa, Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta. Liikennevakuutuskeskus vastaa muista kuin edellä tässä pykälässä tarkoitetuista tämän lain mukaan korvattavista vahingoista siten kuin jäljempänä säädetään.

33 §

Korvausvastuu kahden tai useamman ajoneuvon välisissä liikennevahingoissa

Kun ajoneuvon aiheuttama vahinko on kohdistunut toiseen ajoneuvoon, kiskoilla kulkevaan raideliikenneajoneuvoon tai tällaisessa ajoneuvossa olevaan henkilöön tai omaisuuteen, vahinkoa ei korvata ensiksi mainitun ajoneuvon vakuutuksesta, jollei vahinko ole aiheutunut ajoneuvon:

- 1) omistajan, haltijan, kuljettajan tai matkustajan tuottamuksesta;
- 2) liikennesääntöjen vastaisesta kulusta tai sijainnista; tai
- 3) puutteellisesta kunnosta tai virheellisestä kuormauksesta.

Jos myös sillä vahingon osapuolella, jolle vahinkoa aiheutui, oli tuottamusta tai muu 1 momentin 1—3 kohdassa mainittu olosuhde, korvausvastuu osapuolten välillä jaetaan ottaen huomioon kaikki vahinkoon vaikuttaneet seikat.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, korvaus henkilövahingosta suoritetaan vahinkoa kärsineelle kokonaan sen ajoneuvon vakuutuksesta, jossa vahinkoa kärsinyt oli matkustajana tai kuljettajana ja muiden vahinkoa kärsineiden osalta tämän valitseman vahinkoon osallisen ajoneuvon vakuutuksen perusteella. Tämän jälkeen vakuutusyhtiöiden keskinäinen vastuunjako määräytyy 51 §:n perusteella.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

34 §

Henkilövahingon korvaaminen

Korvaus henkilövahingosta määrätään vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun 2, 2 a—2 d, 3, 4, 4 a, 4 b, 7 ja 8 §:n sekä 7 luvun 3 §:n mukaisesti, jollei tässä laissa toisin säädetä. Oikeutta korvaukseen kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta ei ole, jos henkilövahinko on vähäinen.

Sairaanhoidon kustannusten korvaamisesta säädetään lisäksi 4 luvussa ja kuntoutuksen korvaamisesta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991).

Ansionmenetyksen tai elatuksen menetyksen johdosta suoritettavan jatkuvan korvauksen sijasta voidaan maksaa kertakaikkista pääoma-arvoa vastaava korvaus vain erityisen painavasta syystä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään henkilövahingon johdosta suoritettavan jatkuvan korvauksen sijasta maksettavan kertakaikkisen korvauksen laskemisperusteista.

35 §

Jatkuvien korvausten indeksitarkistus

Tämän lain ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla henkilövahingon johdosta suoritettavat jatkuvat korvaukset tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

Ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen määrittämistä varten eri vuosien ansiotulot tarkistetaan kalenterivuositain vahinkovuoden tasoon työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

36 §

Korvausten yhteensovitus eräiden työtaturmakorvausten kanssa

Jos ajoneuvon omistajalla, haltijalla tai kuljettajalla on oikeus saada omistamansa tai kuljettamansa ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneesta henkilövahingosta korvausta työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien työtaturma ja ammattitautilain (873/2015), tai urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) nojalla, korvataan mainitun ajoneuvon liikennevakuutuksesta vain se osa vahingosta, jota ei korvata edellä mainittujen lakien mukaan.

37 §

Esinevahingon korvaaminen

Korvaus esinevahingosta määrätään vahingonkorvauslain 5 luvun 5 §:n mukaisesti, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Ajoneuvolle aiheutuneena vahinkona korvataan korjauskustannus tai sitä vastaava määrä. Ajoneuvon arvon alentumista ei korvata. Kun ajoneuvo on tuhoutunut tai sitä ei voida kohtuullisin kustannuksin korjata, esinevahinkona korvataan ajoneuvon käypä arvo välittömästi ennen vahinkotapahtumaa. Tällöin vahingoittuneen tai tuhoutuneen ajoneuvon omistusoikeus siirtyy vakuutusyhtiölle.

Liikenneväylällä valvonnatta olleelle muulle eläimelle kuin porolle aiheutunutta vahinkoa ei korvata, ellei vahinko ole aiheutunut ajoneuvon omistajan, haltijan, kuljettajan tai matkustajan tahallisuudesta tai tuottamuksesta.

38 §

Korvattavan esinevahingon enimmäismäärä

Esinevahinkona korvataan enintään 5 000 000 euroa kutakin vahingosta vastuussa olevaa liikennevakuutusta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitettu enimmäismäärä ei riitä täyteen korvaukseen, jaetaan maksettava korvaus korvattavien vahinkojen suuruuden osoittamassa suhteessa. Jos korvausvaatimusten tultua ratkaistuksi osoittautuu, että jollakulla, joka ei ole vielä saanut korvausta, on siihen oikeus, korvataan hänen vahinkonsa siinäkin tapauksessa, että korvauksen enimmäismäärä siten ylittyy. Korvauksen määrä ei kuitenkaan saa tällöin ylittää sitä suhteellista osuutta korvauksesta, jonka korvaukseen oikeutettu olisi saanut, jos hän olisi alun perin ollut korvauksensaajien joukossa.

39 §

Vahinkoa kärsineen auttamisesta aiheutuneet vahingot

Jos joku on liikenneonnettomuuden seurauksena joutunut sellaiseen tilaan, että hänelle on välttämätöntä heti antaa ensiapua tai kuljettaa hänet saamaan hoitoa, liikennevahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsinyttä auttaneelle henkilölle auttamisesta aiheutuneen välittömän henkilö- ja esinevahingon. Vahinkoja, jotka ovat aiheutuneet pelastustointa ammattimaisesti hoitavalle henkilölle tai tähän toimintaan liittyvälle omaisuudelle, ei kuitenkaan korvata.

40 §

Eräät korvaamatta jäävät esinevahingot

Ajoneuvon vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut tälle ajoneuvolle, siihen kiinteästi kytketylle toiselle ajoneuvolle tai näissä olleelle omaisuudelle.

Ajoneuvon vakuutuksesta ei korvata myöskään vahinkoa, joka on aiheutunut ajoneuvon omistajan, haltijan tai kuljettajan muulle kuin ajoneuvoissa tai muutoin hallinnassa olevalle omaisuudelle. Vakuutuksesta korvataan kuitenkin vahinko, joka on aiheutunut muun matkustajan kuin ajoneuvon omistajan tai haltijan yllä tai mukana olleiden vaatteiden ja henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittumisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske vahinkoa, joka on aiheutunut ajoneuvon omistajan, haltijan tai kuljettajan omistamalle tai hallinnassa olevalle toiselle ajoneuvolle.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

41 §

Vahingon korvaaminen vakuutuksen voimassaolon päätyttyä anastuksen johdosta

Jollei 49 §:stä muuta johdu, Liikennevakuutuskeskus korvaa liikennevahingon silloin, kun sen on aiheuttanut ajoneuvo, jonka omistaja tai haltija on 16 §:n 1 momentin nojalla irtisanonut vakuutuksen ajoneuvon anastuksen johdosta.

42 §

Eräiden työsuoritusten aikana sattuneet vahingot

Vahinkoa ei korvata, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana:

- 1) ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä; eikä
- 2) työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuvolle.

43 §

Vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetun ajoneuvon aiheuttama vahinko

Liikennevakuutuskeskus korvaa Suomessa sattuneen liikennevahingon, joka on aiheutunut sellaisen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä, jonka pysyvä kotipaikka on Suomessa ja jolle ei 8 §:n 1 momentin 1—5 kohdan mukaan tarvitse ottaa liikennevakuutusta.

Liikennevakuutuskeskus korvaa Suomessa sattuneen liikennevahingon, jonka on aiheuttanut sellainen ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa ja jota varten ei ole velvollisuutta ottaa vakuutusta kyseisessä valtiossa.

44 §

Tuntemattoman ajoneuvon aiheuttama vahinko

Liikennevakuutuskeskus korvaa Suomessa sattuneen mutta tuntemattomaksi jääneen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneen henkilövahingon, kario- tai sorkkaeläimelle aiheutuneen esinevahingon sekä merkittävän henkilövahingon yhteydessä aiheutuneen muun esinevahingon.

45 §

Eräiden Suomen ulkopuolella sattuneiden liikennevahinkojen korvaaminen

Liikennevakuutuskeskus korvaa 43 §:n 1 momentissa tarkoitetun ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneen liikennevahingon silloin, kun se on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, jollei ajoneuvon omistaja tai haltija ole Suomen valtio.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Jos tuntemattomaksi jääneen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunut vahinkotapahtuma on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voi vahinkoa kärsinyt, jolla on kotipaikka Suomessa, esittää korvausvaatimuksensa Liikennevakuutuskeskukselle.

Vahinkoa kärsinyt, jonka kotipaikka on Suomessa, voi esittää Liikennevakuutuskeskukselle korvausvaatimuksen liikennevahingosta, joka on sattunut muussa ETA-valtiossa tai vihreä kortti-järjestelmään kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja se on aiheutunut sellaisen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä, jolla on pysyvä kotipaikka muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, eikä korvausvelvollista vakuutusyhtiötä saada selville kahden kuukauden kuluessa vahingon tapahtumisesta.

46 §

*Vahingon korvaaminen vakuuttamisvelvollisuuden **laiminlyöntitapauksissa***

Liikennevakuutuskeskus korvaa liikennevahingon, jos ajoneuvolla ei vahingon sattuessa ollut voimassaolevaa vakuutusta, vaikka ajoneuvo olisi tullut vakuuttaa tämän lain tai jonkin muun ETA-valtion lainsäädännön perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vahinkoa ei korvata, jos vahinkoa kärsinyt on ajoneuvossa matkustajana ollut ajoneuvon omistaja tai haltija taikka ajoneuvon kuljettaja ja Liikennevakuutuskeskus voi osoittaa heidän tienneen ajoneuvon olleen vakuuttamaton.

~~Jollei 49 §:stä muuta johdu, Liikennevakuutuskeskus korvaa liikennevahingon myös silloin, kun sen on aiheuttanut ajoneuvo, jonka omistaja tai haltija on 16 §:n 1 momentin nojalla irtisano-
nut vakuutuksen ajoneuvon anastuksen johdosta.~~

47 §

Vahinkotapahtuman aiheuttaminen ja siihen myötävaikuttaminen

Jos joku on tahallisesti aiheuttanut itselleen henkilövahingon, korvausta suoritetaan ainoastaan siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahingon syntymiseen. Jos joku on törkeällä huolimattomuudella myötävaikuttanut kärsimänsä henkilövahingon syntymiseen, korvausta voidaan alentaa tai evätä se sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaisesti korvauksiin ei tehdä 1 momentissa tarkoitettua vähennystä. Jos korvaus evätään kokonaan, ei kuntoutustakaan korvata.

Esinevahingosta suoritettavaa korvausta voidaan vahinkoa kärsineen myötävaikutuksen perusteella kohtuuden mukaan alentaa tai evätä korvaus ottaen huomioon vahinkoa kärsineen viaksi jäävä syyllisyyden määrä ja muut olosuhteet.

48 §

Alkoholin tai muun huumaavan aineen käytön vaikutus korvaukseen

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen ky-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

kynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka tällaisten aineiden yhteisvaikutuksesta, hänelle aiheutunut henkilövahinko korvataan vain siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahinkoon.

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 0,5 promillea tai että hänellä on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka tällaisten aineiden yhteisvaikutuksesta, korvausta alennetaan sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon.

Liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaisesti korvauksiin ei tehdä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettua vähennystä. Jos korvaus evätään kokonaan, ei kuntoutustakaan korvata.

49 §

Vahingon korvaaminen luvattomasti käyttöön otetussa ajoneuvossa olleelle

Jos liikennevahinko on aiheutunut vahinkoa kärsineen ollessa luvattomasti käyttöön otetussa ajoneuvossa ja vakuutusyhtiö voi osoittaa hänen tienneen ajoneuvon käyttöönoton luvattomuudesta, hänelle suoritetaan korvausta ajoneuvon vakuutuksesta vain erityisestä syystä. Luvattomalla käytöllä tarkoitetaan rikoslain (39/1889) 28 luvun 9 a—9 c §:ssä tarkoitettuja rangaistavia tekoja.

50 §

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Vakuutusyhtiö ei saa vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vedota 47—49 §:ien säännöksiin, jos henkilövahinkoa kärsinyt oli vahingon syntyessä kahtatoista vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta tai hän toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

51 §

Vastuunjako vakuutusyhtiöiden kesken

Jos kaksi tai useampi vakuutusyhtiö on vastuussa samasta liikennevahingosta, vakuutusyhtiöt vastaavat korvauksesta yhteisvastuullisesti sen mukaan kuin ilmenneeseen tuottamukseen ja muihin vahingon aiheuttaneisiin seikkoihin katsoen on kohtuullista. Jos vahinko on kuitenkin johtunut yksinomaan tietyn ajoneuvon puutteellisuudesta, virheellisestä kuormauksesta tai sen puolella olevasta tuottamuksesta, korvauksesta vastaa tälle ajoneuvolle vakuutuksen antanut vakuutusyhtiö.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

52 §

Vastuunjako liikennevakuutuksen ja raideliikennevastuulain välillä

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus saada saman vahinkotapahtuman johdosta korvausta sekä tämän lain että raideliikennevastuulain (113/1999) nojalla, vastuu vakuutusyhtiön ja raideliikennevastuulain mukaan korvausvelvollisen kesken jaetaan sen mukaan kuin ilmenneeseen huolimattomuuteen ja muihin vahingon aiheuttaneisiin seikkoihin nähden on kohtuullista. Jos kuitenkin vahinko on aiheutunut yksinomaan tämän lain 33 §:n 1 momentissa tai raideliikennevastuulain 5 §:ssä mainitusta seikasta, korvaus jää kokonaan vahingon aiheuttaneen osapuolen suoritettavaksi.

Jos liikennevakuutusyhtiö on maksanut vahingonkorvausta yli oman osuutensa, sillä on oikeus saada raideliikennevastuulain mukaan korvausvelvolliselta, mitä se on tämän osalta maksanut.

4 luku

Suomessa annetun sairaanhoidon korvaaminen

53 §

Sairanhoidon korvaamisen edellytykset

Vahingon vuoksi tarpeellisen sairaanhoidon kustannusten korvaaminen edellyttää, että hoitoa annetaan kansanterveyslain (66/1972), erikoissairaanhoitolain (1062/1989) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla julkisena terveydenhuoltona, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana siten kuin jäljempänä säädetään.

54 §

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaaminen

Vahinkoa kärsineelle korvataan julkisessa terveydenhuollossa annetusta vahingon vuoksi tarpeellisesta sairaanhoidosta asiakasmaksu, joka määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki, nojalla.

Jos sairaanhoitoa varten on annettu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa (569/2009) tarkoitettu palveluseteli, vahinkoa kärsineelle korvataan mainitun lain 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettu omavastuuosuus.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

55 §

Kunnan tai kuntayhtymän oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus korvaukseen annetusta sairaanhoidosta, vakuutusyhtiön on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle kunnalle tai kuntayhtymälle sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu. Edellytyksenä on, että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 56 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Täyskustannusmaksua ei makseta vahingon vuoksi annetusta pitkäaikaisesta laitoshoidosta. Pitkäaikaisella laitoshoidolla tarkoitetaan hoitoa ja hoivaa, jota annetaan sen jälkeen, kun vamman hoidollinen lopputulos on saavutettu, kuitenkin viimeistään, kun pysyvä haitta voidaan määrittellä. Laitoshoitoa ei voida katsoa pitkäaikaiseksi ennen kuin hoito on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kolmen kuukauden ajan.

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä on velvollinen terveydenhuoltolain 58 §:n nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka ei ole hoitoa antavaa toimintayksikköä ylläpitävän kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymää ylläpitävän kunnan asukas, vähennettynä vahinkoa kärsineeltä hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 54 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

Vakuutusyhtiön on annettava täyskustannusmaksusta päätös kunnalle tai kuntayhtymälle, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutusyhtiö maksaa maksun kunnan tai kuntayhtymän laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on eväty sillä perusteella, ettei kunta tai kuntayhtymä ole täyttänyt sille 56 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös annetaan myös, jos kunta tai kuntayhtymä pyytää vakuutusyhtiöltä päätöstä.

56 §

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön on täyskustannusmaksun saamiseksi annettava salsapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutusyhtiölle korvausvastuun selvittämistä ja täyskustannusmaksun maksamista varten potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä tarkoitettut välttämättömät tiedot hoitokäynneistä. Tiedot on annettava viipymättä vahinkoa kärsineen hakeuduttua vahinkotapahtuman vuoksi hoitoon. Vakuutusyhtiölle on samalla ilmoitettava ne liikennevahinkoon osallisen tai sen aiheuttaneen ajoneuvon yksilöintitiedot, jotka julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö saa tietoonsa vahinkoa kärsineeltä. Tiedot voidaan sisällyttää myös 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen.

Jos hoitoon hakeutumisen tai myöhemmän hoitokäynnin yhteydessä päätetään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä suunnitelma tai päätös vakuutusyhtiölle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnot on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutusyhtiölle on lähetettävä päätettyä hoitoa kuvaava lääkärinlausunto tai potilaskertomus. Jos kunta tai kuntayhtymä aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palveluseteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Jos ilmoitusta ei ole mahdol-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

lista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

Edellä 2 momentissa säädetty ilmoitusvelvollisuus ei koske:

1) kiireellistä sairaanhoitoa, jolla tarkoitetaan välittömän hoidon tarpeen arviointia ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman vamman tai sairauden olennaista pahentumista;

2) vastaanottokäyntiä julkisen terveydenhuollon toimintayksikössä ja sen yhteydessä tehtävää röntgentutkimusta, ultraäänitutkimusta ja muuta niihin rinnastettavaa vähäistä tutkimus- ja hoitotoimenpidettä.

Jos vahinkoa kärsinyt tai terveydenhuollon toimintayksikkö ei ole saanut tietoonsa ajoneuvon vakuuttanutta vakuutusyhtiötä, ilmoitus tehdään korvausvastuussa olevan vakuutusyhtiön selvittämiseksi Liikennevakuutuskeskukselle.

57 §

Vakuutusyhtiön oikeus ohjata vahinkoa kärsinyt hoitopaikkaan

Vakuutusyhtiöllä on oikeus maksusitoumuksella ohjata vahinkoa kärsinyt valitsemaansa hoitopaikkaan silloin, kun on kyse 56 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hoidosta. Hoitopaikan on oltava sellainen, jossa vahinkoa kärsinyt saa korvattavan liikennevahingon edellyttämän hoidon.

Maksusitoumuksesta on viipymättä annettava päätös vahinkoa kärsineelle sekä ilmoitettava julkisen terveydenhuollon toimintayksikölle, joka on tehnyt hoitoa koskevan ilmoituksen vakuutusyhtiölle, ja julkisen terveydenhuollon toimintayksikölle, jonne vahinkoa kärsinyt on edellä mainitun ilmoituksen mukaan siirretty tai tarkoitus siirtää hoidettavaksi.

Jos hoito on annettu julkisessa terveydenhuollon toimintayksikössä, vaikka vakuutusyhtiö on ohjannut vahinkoa kärsineen maksusitoumuksella yksityisen terveydenhuollon toimintayksikköön, vakuutusyhtiö on velvollinen sen estämättä, mitä 55 §:ssä säädetään, korvaamaan hoidosta vain 54 §:n 1 momentin mukaisen asiakasmaksun.

58 §

Ilman maksusitoumusta annetun sairaanhoidon kustannusten korvaaminen yksityisessä terveydenhuollossa

Ilman maksusitoumusta yksityisessä terveydenhuollossa annetusta hoidosta vahinkoa kärsineelle aiheutuneet kohtuulliset kustannukset korvataan, kun kyse on:

1) kiireellisestä sairaanhoidosta, jolla tarkoitetaan välittömän hoidon tarpeen arviointia ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman vamman tai sairauden olennaista pahentumista;

2) vastaanottokäynnistä ja sen yhteydessä tehdystä röntgentutkimuksesta, ultraäänitutkimuksesta tai muusta niihin rinnastettavasta vähäisestä tutkimus- ja hoitotoimenpiteestä.

Yksityisen terveydenhuollon palvelun antajan on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutusyhtiölle potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 12 §:ssä tarkoitetut tiedot 1 momentissa tarkoitetusta hoitokäynnistä.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

59 §

Maksusitoumusta edellyttävän sairaanhoidon kustannusten korvaaminen yksityisessä terveydenhuollossa

Yksityisessä terveydenhuollossa annetusta muusta kuin 58 §:ssä tarkoitettusta hoidosta vahinkoa kärsineelle aiheutuneet kustannukset korvataan edellyttäen, että vakuutusyhtiö on antanut vahinkoa kärsineelle hoitoon maksusitoumuksen. Vakuutusyhtiöllä on oikeus maksusitoumuksella ohjata vahinkoa kärsinyt valitsemaansa hoitopaikkaan. Hoitopaikan on oltava sellainen, jossa vahinkoa kärsinyt saa korvattavan vahingon edellyttämän hoidon.

Jos 1 momentissa tarkoitettu hoito annetaan muualla kuin maksusitoumuksen osoittamassa hoitopaikassa tai vakuutusyhtiö ei ole antanut 1 momentin mukaista maksusitoumusta, hoidosta korvataan vahinkoa kärsineelle enintään asiakasmaksu, jonka vahinkoa kärsinyt olisi joutunut asiakasmaksulain mukaan itse maksamaan vastaavasta hoidosta julkisessa terveydenhuollossa.

Hoitoa yksityisenä terveydenhuoltona antavan on ilmoitettava hoitoon hakeutuvalla vahinkoa kärsineelle ennen hoidon alkamista maksusitoumuksen tarpeellisuudesta sekä toimitettava vakuutusyhtiölle maksusitoumuspyynnön mukana potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma.

5 luku

Korvausmenettely ja takautumisoikeus

60 §

Korvausvaatimuksen esittäminen

Vahinkoa kärsineellä on oikeus vaatia korvausta suoraan vakuutusyhtiöltä.

Korvausvaatimus on esitettävä sille vakuutusyhtiölle, joka on todennäköisesti vastuussa vahinkotapahtuman korvaamisesta. Korvausvaatimus henkilövahingosta voidaan esittää myös sille vakuutusyhtiölle, joka on antanut vakuutuksen ajoneuvolle, jossa vahinkoa kärsinyt oli vahingon sattuessa. Muu henkilövahinkoa kärsinyt kuin ajoneuvon kuljettaja tai matkustaja voi esittää korvausvaatimuksen minkä tahansa liikennevahinkoon osallisen ajoneuvon vakuuttaneelle vakuutusyhtiölle.

61 §

Korvausvaatimuksen esittämisajankohta ja vanhentuminen

Korvausvaatimus on esitettävä vakuutusyhtiölle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija on saanut tietää vahinkotapahtumasta ja siitä aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä kymmenen vuoden kuluessa vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vahinkotapahtumasta. Korvausvaatimuksen tulee sisältää tieto vahingon paikasta ja ajasta sekä vahinkoa kärsineestä ja hänen osoitteestaan.

Jos korvausvaatimusta ei esitetä 1 momentissa säädettyssä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen. Erityisen painavasta syystä korvausvaatimus voidaan käsitellä myös 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen.

62 §

Korvauksen suorittamisen määräaika

Vakuutusyhtiön on aloitettava korvausasian selvittäminen viipymättä ja viimeistään seitsemän arkipäivän kuluessa vireille tulosta.

Vakuutusyhtiön on suoritettava korvaus tai ilmoitettava, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun se on saanut vakuutussopimuslain 69 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja tiedot ja muun riittävän selvityksen.

Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, vakuutusyhtiö on kuitenkin velvollinen suorittamaan 2 momentissa mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Jos vastuu korvauksesta on epäselvä tai jos korvauksen suuruutta ei ole voitu kokonaan määrittellä, vakuutusyhtiön on 2 momentissa säädetyn estämättä kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt on esittänyt vaatimuksensa, annettava siihen perusteltu vastaus.

63 §

Päätöksen antaminen ja perustelevuus

Vakuutusyhtiön on annettava päätöksensä tiedoksi lähettämällä se vastaanottajalle tämän ilmoittamaan osoitteeseen. Vakuutusyhtiön päätöksen perustelevuuteen sovelletaan, mitä hallintolain (434/2003) 45 §:ssä säädetään. Jos henkilövahinkoa koskevan korvauksen alentamista tai epäämistä koskeva päätös perustuu keskeisiltä osin lääketieteellisiin seikkoihin, päätöksen perustelujen tulee sisältää arviointiin pääasiallisesti vaikuttaneet seikat ja näiden seikkojen pohjalta tehdyt johtopäätökset.

64 §

Liikennevahinkolautakunta

Liikennevahinkolautakunnasta ja sen asettamisesta, jäsenistä, hallinnosta ja toiminnan rahoituksesta säädetään liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002).

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

65 §

Oikeus pyytää lausuntoa liikennevahinkolautakunnalta

Vahinkoa kärsineellä, vakuutuksenottajalla ja muulla korvaukseen oikeutetulla on korvausasiassa oikeus pyytää liikennevahinkolautakunnalta lausuntoa vuoden kuluessa vakuutusyhtiön päätöksen antamisesta.

Jos korvausasiassa on annettu tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu, liikennevahinkolautakunta ei saa käsitellä asiaa siltä osin kuin tuomioistuin on ratkaissut sen.

Vakuutusyhtiö ja tuomioistuin voi pyytää lautakunnalta lausunnon korvausasian ollessa niiden käsiteltävänä.

66 §

Velvollisuus pyytää lausuntoa liikennevahinkolautakunnalta

Vakuutusyhtiön on, jollei korvausasiaa ole ratkaistu tuomioistuimen tai muutoksenhakulautakunnan lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä, pyydettävä liikennevahinkolautakunnalta lausunto ennen päätöksensä antamista, kun asia koskee:

1) pysyvän ansionmenetyksen taikka kuoleman perusteella suoritettavaa jatkuvaa korvausta tai sen sijasta suoritettavaa kertakaikkista pääoma-arvoa;

2) jatkuvan korvauksen korottamista tai alentamista vahingonkorvauslain 5 luvun 8 §:n perusteella;

3) haitan perusteella suoritettavaa korvausta, jos vamma on vaikea;

4) virheellisen päätöksen oikaisua asianosaisen vahingoksi, jos asianosainen ei suostu virheen korjaamiseen; lausuntoa ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä tai jos kysymyksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe.

Jos vakuutusyhtiön päätös poikkeaa lautakunnan lausunnosta korvauksensaajan vahingoksi, vakuutusyhtiön on liitettävä lausunto päätökseensä ja annettava päätös tiedoksi lautakunnalle.

67 §

Korvauksen viivästyminen

Henkilövahingosta suoritettavan korvauksen viivästyessä vakuutusyhtiön on maksettava viivästynyt korvaus viivästysajalta korotettuna (viivästyskorotus). Esinevahingosta suoritettavalle korvaukselle on sen viivästyessä maksettava viivästyskorkoa. Viivästyskorotus ja viivästyskorko määräytyvät korkolain 4 §:n 1 momentissa säädetyn korkokannan mukaan. Velvollisuus maksaa korvaus korotettuna ei koske lakisääteistä vakuutusta harjoittavien vakuutus- ja eläkelaitosten välisiä yhteensovituksia eikä takautumisoikeuteen perustuvia suorituksia.

Viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on maksettava siitä päivästä lukien, kun vakuutusyhtiön olisi 62 ja 70 §:n mukaan viimeistään tullut suorittaa korvaus. Jos asiasta on pyydettävä liikennevahinkolautakunnan lausunto, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava vasta lausunnon antopäivästä lähtien. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan korvauksen määrän osalta, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille kor-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

vauksen määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitettyinä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle korvauserälle viivästyskorotus lasketaan kuitenkin eräpäivästä.

Milloin korvausta ei ole voitu vahinkoa kärsineestä johtuvasta syystä maksaa määräajassa, vakuutusyhtiö ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorotusta tai viivästyskorkoa pidemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este vakuutusyhtiön tieteen on lakannut. Jos korvauksen suorittaminen viivästyy lain säännöksen johdosta taikka yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun senkaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, vakuutusyhtiö ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorotusta tai viivästyskorkoa tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

Viivästyskorotusta tai viivästyskorkoa, jonka määrä on pienempi kuin 7,28 euroa, ei makseta. Rahamäärä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettulla palkkaker-toimella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään lähimmäksi sentiksi.

68 §

Korvauksensaajan ilmoitusvelvollisuus

Korvauksensaaja on velvollinen viipymättä ja oma-aloitteisesti ilmoittamaan vahingonkorvauslain 5 luvun 2, 2 d, 4 ja 4 b §:n sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla korvausta maksavalle vakuutusyhtiölle korvaukseen vaikuttavista muutoksista edellyttäen, että tästä velvollisuudesta on mainittu korvauspäätöksessä.

69 §

Korvausedestaja ja korvausasiamies

Jos vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetuslaissa tarkoitettu kolmannen maan vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa liikennevakuutusta tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa muuta vahinkovakuutusluokkaan 10 kuuluvaa vakuutusta kuin rahdinkuljettajan vastuuvakuutusta muissa ETA-valtioissa, yhtiön on nimettävä korvausedestaja jokaiseen muuhun ETA-valtioon.

Korvausedestajalla on oikeus korvausvaatimusten käsittelyä ja selvittelyä varten edustaa yhtiötä tai useampaa vakuutusyhtiötä ja suorittaa vahingosta johtuvat korvaukset. Korvausedestajan on asuttava tai oltava sijoittunut siihen ETA-valtioon, johon hänet on nimetty ja kyettävä toimimaan kyseisen valtion virallisilla kielillä.

Vakuutusyhtiön on viipymättä toimitettava kaikkien ETA-valtioiden direktiivissä tarkoitetuille tietokeskuksille korvausedestajiensa nimet ja yhteystiedot sekä muutokset näissä tiedoissa.

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta palvelujen vapaan tarjoamisen oikeuden perusteella ulkomaisesta toimipaikasta käsin, yhtiön on sen lisäksi, mitä sanotusta toiminnasta erikseen säädetään, nimettävä tänne edustaja (korvausasiamies) huolehtimaan korvausvaatimusten käsittelyn ja korvausten maksamisen asianmukaisesta järjestämisestä. Korvausasiamies on valtuutettava edustamaan yhtiötä asioissa, jotka koskevat liikennevahinkojen korvaamista ja liikennevakuutuksen voimassaoloa. Korvausasiamiehellä on oltava Suomessa pysyvä koti- tai toimipaikka.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

70 §

Oikeus vaatia korvausta korvausedustajalta

Jos vahinkotapahtuma on sattunut muussa ETA-valtiossa tai vihreä kortti -järjestelmään kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, ja vahinko on aiheutunut sellaisen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä, jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voi vahinkoa kärsinyt, jolla on asuinpaikka Suomessa, vaatia korvausta vahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä tai sen Suomeen nimeämältä korvausedustajalta.

Korvausedustajan on kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona vahinkoa kärsinyt on esittänyt korvausvaatimuksensa, korvattava 1 momentissa tarkoitettu liikennevahinko tai tehtävä perusteltu korvaustarjous, jos korvausvastuuta ei kiistetä ja jos vahinkojen suuruus on määritelty.

Jos korvausvastuu kiistetään osittain tai kokonaan tai se on epäselvä taikka jos vahinkojen suuruutta ei ole kokonaan määritelty, on vakuutusyhtiön tai sen korvausedustajan 2 momentissa mainitun ajan kuluessa annettava perusteltu vastaus korvausvaatimukseen.

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei noudata 1—3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiötä kohtaan.

71 §

Liikennevakuutuskeskuksen vastuu korvausasian käsittelyn viivästyessä

Vahinkoa kärsinyt, jolla on asuinpaikka Suomessa, voi vaatia korvausta Liikennevakuutuskeskukselta 70 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman johdosta, jos vahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei ole kolmen kuukauden kuluessa korvausvaatimuksen esittämisestä tehnyt 70 §:n 2 momentissa tarkoitettua korvaustarjousta tai antanut mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua perusteltua vastausta korvausvaatimukseen taikka jos vakuutusyhtiö ei ole nimennyt Suomeen korvausedustajaa. Liikennevakuutuskeskus ei kuitenkaan voi käsitellä korvausvaatimusta, jos vahinkoa kärsinyt on saattanut korvausasian vakuutusyhtiötä vastaan viireille yleisessä tuomioistuimessa.

Liikennevakuutuskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin korvausasian käsittelemiseksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vahinkoa kärsinyt on esittänyt sille korvausvaatimuksensa. Keskus ei saa jatkaa asian korvauskäsittelyä, jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja antaa käsittelyn aikana korvausvaatimukseen perustellun vastauksen.

Liikennevakuutuskeskuksen on ilmoitettava välittömästi 2 momentin mukaisesta korvausvaatimuksesta ja aikomuksestaan vastata siihen kahden kuukauden kuluessa korvausvaatimuksen esittämisestä:

- 1) vakuutusyhtiölle tai sen korvausedustajalle;
- 2) sen ETA-valtion korvauselimelle, jossa vakuutusyhtiön kotipaikka sijaitsee; ja
- 3) vahingon aiheuttajalle, jos tämä on Liikennevakuutuskeskuksen tiedossa.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

72 §

Vahinkoa kärsineen oikeus saada tietoja Liikennevakuutuskeskukselta

Liikennevakuutuskeskuksen on pyynnöstä annettava Suomessa asuvalle vahinkoa kärsineelle vahingon aiheuttaneen ajoneuvon omistajan tai haltijan nimi ja osoite.

Jos liikennevahinko on sattunut ETA-valtiossa tai vihreä kortti -järjestelmään kuuluvassa valtiossa ja jos vahingon on aiheuttanut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa sijaitsevassa vakuutusyhtiössä vakuutettu ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen on pyynnöstä annettava Suomessa asuvalle vahinkoa kärsineelle tiedot vakuutusyhtiöstä ja yhtiön osoitteesta, vakuutus sopimuksen numerosta sekä vakuutusyhtiön Suomeen nimetystä korvausedustajasta ja tämän osoitteesta Liikennevakuutuskeskuksella ei kuitenkaan ole velvollisuutta antaa tietoja liikennevahingosta, jonka sattumisesta on kulunut yli seitsemän vuotta.

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa asuvalle vahinkoa kärsineellä on oikeus saada Liikennevakuutuskeskukselta 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot, jos liikennevahingon aiheuttaneen ajoneuvon pysyvä kotipaikka on Suomessa tai liikennevahinko on tapahtunut Suomessa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskus voi edellyttää, että tässä momentissa tarkoitettu vahinkoa kärsinyt osoittaa, että hänellä on perusteltu syy 1 momentissa tarkoitettujen tietojen saamiseen.

73 §

Vakuutusyhtiön takautumisoikeus

Vahinkoa kärsineen oikeus vaatia kolmannelta henkilöltä korvausmäärä, jonka vakuutusyhtiö on hänelle suorittanut, siirtyy vakuutusyhtiölle.

Jos kolmas henkilö on yksityishenkilö taikka työntekijä, virkamies tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettava muu henkilö taikka ajoneuvon omistaja, haltija, kuljettaja tai matkustaja, oikeus siirtyy kuitenkin vain, jos hän on aiheuttanut vakuutus tapahtuman tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, tai jos kuljettaja on aiheuttanut vahingon kuljettaessaan ajoneuvoa 48 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa olosuhteissa.

74 §

Liikennevakuutuskeskuksen takautumisoikeus

Jos Liikennevakuutuskeskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta 43 §:n 2 momentin, 44 §:n, 45 §:n 2 tai 3 momentin tai 46 §:n 1 momentin perusteella, keskuksella on oikeus vaatia maksamansa korvaus takaisin, jos:

- 1) ajoneuvoa ei ole velvollisuutta vakuuttaa, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka;
- 2) vakuutusyhtiötä ei saada selville, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahingon aiheuttaneella ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka;
- 3) ajoneuvo jää tunnistamatta, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui;

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

4) kyse on ajoneuvosta, jonka pysyvä kotipaikka on kolmannessa maassa, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui tai

5) kyse on ajoneuvosta, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus vaatia takaisin 71 §:n perusteella maksamansa korvaus sen ETA-valtion korvauselimeltä, jossa vakuutus sopimuksen tehneen vakuutusyhtiön toimipaikka on. Jos toimipaikka on Suomessa ja sen ETA-valtion, jossa vahinkoa kärsinyt asuu, korvauselin on maksanut korvauksen, mainitun ETA-valtion korvauselimellä on oikeus vaatia maksamansa korvaus takaisin Liikennevakuutuskeskukselta. Tällöin vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta vahingon aiheuttajalta tai tämän vakuutusyhtiöltä siirtyy Liikennevakuutuskeskukselle siltä osin kuin mainitun ETA-valtion korvauselin on suorittanut korvausta vahingosta.

Jos Liikennevakuutuskeskus on vakuutusyhtiön selvitystilasta tai konkurssista johtuvan vakuutuskannan luovutuksen seurauksena maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

6 luku

Jakojärjestelmä

75 §

Jakojärjestelmä ja siitä katettavat kustannukset

Liikennevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden on osallistuttava vuosittain niiden ja Liikennevakuutuskeskuksen kunakin kalenterivuonna maksamien, 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten kattamiseen jakojärjestelmän rahoituksen perustana käytettävän vakuutusmaksutulon (jakojärjestelmämaksutulo) mukaisessa suhteessa siten kuin tässä luvussa säädetään (jakojärjestelmä). Jakojärjestelmämaksutulo saadaan lisäämällä vakuutusyhtiön tuloslaskelmaan sisältyvään liikennevakuutuksen maksutuloon asiakkaiden yhtiölle suorittamat omavastuut.

Jakojärjestelmällä katettavat kustannukset (jakojärjestelmäkustannukset) ovat:

1) Liikennevakuutuskeskuksen vastuulla olevista vahingoista aiheutuvat kustannukset ilman 2—6 kohdassa tarkoitettuja korvauksia, josta määrästä on vähennetty sekä 27 ja 28 §:n mukaiset maksut että raja- ja siirtoliikennevakuutuksien maksut;

2) 35 §:ssä tarkoitettuihin jatkuviin korvauksiin liittyvät indeksitarkistukset;

3) 34, 53, 54, 58 ja 59 §:ssä säädetty sairaanhoidon korvaukset, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

4) sellaiset liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuihin kuntoutuksiin liittyvät korvaukset, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

5) 55 §:n mukainen täyskustannusmaksu, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

6) korvaukset suurvahingosta siten kuin 4 momentissa säädetään.

Edellä 2 momentin 6 kohdassa suurvahingolla tarkoitetaan ajallisesti ja paikallisesti rajoitettua tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, jonka seurauksena liikennevakuu-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

tuksen perusteella maksettuja korvauksia maksetaan yhdelle tai useammalle vahinkoa kärsineelle tai muulle korvaukseen oikeutetulle yhteensä yli 75 000 000 euroa (suurvahinkoraja). Edellä tarkoitettuihin korvauksiin luetaan myös 55 §:n mukaiset täyskustannusmaksut.

Suurvahingon korvaukset otetaan huomioon vain siltä osin kuin nämä korvaukset ylittävät suurvahinkorajan. Vakuutusyhtiön osuuden suurvahingosta muodostavat ne korvaukset, jotka vakuutusyhtiö maksaa sen jälkeen, kun kaikkien vakuutusyhtiöiden samasta suurvahingosta yhteensä maksamat korvaukset ovat ylittäneet suurvahinkorajan. Korvauksina ei kuitenkaan oteta huomioon 2 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettuja suorituksia. Suorituksista vähennetään vakuutusyhtiön 73 §:ssä säädetyn takautumisoikeuden perusteella saamat korvaukset.

76 §

Jakojärjestelmämaksun suuruus

Liikennevakuutuskeskus ilmoittaa vakuutusyhtiöille 75 §:ssä tarkoitettujen jakojärjestelmäkustannusten maksamisvuotta (*jakojärjestelmävuosi*) edeltävän toukokuun 31 päivään mennessä suhdeluvun, joka määrittelee jakojärjestelmän rahoitusta varten tarvittavien rahoitusosuuksien (*jakojärjestelmämaksut*) määrän suhteessa jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmämaksutuloon. Suhdeluvun on perustuttava arvioon jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmäkustannusten ja jakojärjestelmämaksutulon määristä. Lisäksi suhdeluvussa on otettava huomioon jakojärjestelmämaksujen ja jakojärjestelmäkustannusten erotuksena syntynyt yli- tai alijäämä (*jakojärjestelmäsaldo*) jakojärjestelmävuotta edeltäviltä vuosilta. Tarkemmat säännökset jakojärjestelmäsaldon huomioon ottamisesta suhdelukua määrättäessä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Vakuutusyhtiökohtainen jakojärjestelmämaksu saadaan kertomalla 1 momentin mukainen suhdeluku vakuutusyhtiön jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmämaksutulolla. Vakuutusyhtiökohtainen jakojärjestelmäsaldo vastaa samaa suhteellista osuutta jakojärjestelmävuodelta ja sitä edeltäviltä vuosilta kertyneestä jakojärjestelmäsaldosta kuin mitä vakuutusyhtiön jakojärjestelmämaksutulo vastaa jakojärjestelmävuoden kaikkien yhtiöiden jakojärjestelmämaksutulosta. Vakuutusyhtiökohtainen jakojärjestelmäsaldo on vakuutusyhtiön velkaa jakojärjestelmälle, jos saldo on ylijäämäinen, ja vakuutusyhtiön saamista jakojärjestelmältä, jos saldo on alijäämäinen.

Liikennevakuutuskeskus tekee jakojärjestelmävuoden toukokuun 31 päivään mennessä ennakoarvion jakojärjestelmäkustannusten määrästä sekä vakuutusyhtiökohtaisten jakojärjestelmämaksujen ja jakojärjestelmäsaldojen määristä. Tarkemmat säännökset ennakoarvion perusteista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Liikennevakuutuskeskus vahvistaa lopullisesti jakojärjestelmävuotta seuraavan toukokuun 31 päivään mennessä jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmäkustannusten määrän sekä vakuutusyhtiökohtaiset jakojärjestelmämaksut ja jakojärjestelmäsaldot.

77 §

Jakojärjestelmämaksun suorittaminen

Vakuutusyhtiön on maksettava Liikennevakuutuskeskukselle tai Liikennevakuutuskeskuksen on maksettava vakuutusyhtiölle 76 §:n 3 momentissa tarkoitettun ennakoarvion mukainen ja 76 §:n 4 momentissa tarkoitettun lopullisesti vahvistetun ja vastaavan ennakoarvion erotuksesta

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

johtuva suoritus. Tarkemmat säännökset maksusta annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun lopullisesti vahvistetun ja vastaavan ennakoarvion erotuksesta johtuvaan suoritukseen sisällytetään erotukselle laskettu korko vuoden pituiselta ajalta jakojärjestelmävuoden heinäkuun 1 päivästä lukien. Korkona käytetään mainittuna päivänä voimassa ollutta korkolain 12 §:n mukaista viitekorkoa.

78 §

Vakuutuskannan siirron tai luovutuksen vaikutus jakojärjestelmämaksuun

Jos vakuutuskantaa on siirtynyt vakuutusyhtiöstä toiseen jakautumisen tai vakuutuskannan luovutuksen seurauksena, siirtyneisiin vakuutuksiin kohdistuvien toteutuneiden ja ennakoarvion mukaisten vakuutusmaksutulojen ja jakojärjestelmäkustannusten sekä vakuutuksia vastaavan osuuden jakojärjestelmävuotta edeltävän vuoden vahvistetusta jakojärjestelmäsaldosta katsotaan 76 §:n mukaista ennakoarviota tehtäessä ja jakojärjestelmäeriä vahvistettaessa kuuluvan sille vakuutusyhtiölle, jolle vakuutuskanta on siirtynyt.

7 luku

Erinäiset säännökset

79 §

Kanneaika

Kanne vakuutusyhtiön tekemän korvausta koskevan päätöksen taikka vakuutuksenottajan, vakuutetun, vahinkoa kärsineen tai muun korvaukseen oikeutetun asemaan vaikuttavan muun päätöksen johdosta on oikeuden menettämisen uhalla nostettava vakuutusyhtiötä vastaan kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut kirjallisen tiedon vakuutusyhtiön päätöksestä ja tästä määräajasta.

Jos asia saatetaan vireille Vakuutuslautakunnassa, liikennevahinkolautakunnassa tai muussa kuluttajariitoja ratkaisevassa toimielimessä, kanneajan kuluminen keskeytyy menettelyn ajaksi,

Kanneaika katsotaan katkenneeksi sinä päivänä, kun asian käsittely päättyy näissä toimielimissä.

Kanneajan ei katsota katkenneen, jos asian käsittely tuomioistuimessa tai 2 momentissa tarkoitettussa toimielimessä keskeytyy tai peruuntuu ennen kuin asia on ratkaistu. Tällöin kanneaika umpeutuu kuitenkin aikaisintaan vuoden kuluessa menettelyn päättymisestä. Kanneaikaa voidaan pidentää tällä tavoin vain yhden kerran.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

80 §

Korvausasian käsittely tuomioistuimessa

Jos korvausta vaaditaan tuomioistuimessa liikennevahingosta ajoneuvon omistajalta, haltijalta, kuljettajalta tai matkustajalta muun kuin tämän lain nojalla, korvaus on tuomittava tämän lain mukaisesti ja siitä riippumatta, onko hänellä vahinkoa kärsineeltä myös saaminen. Näin tuomittu määrä saadaan periä vain liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä, joka vapautuu vastuusta maksamalla korvauksen vahinkoa kärsineelle. Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle myös tämän lain perusteella korvattavan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyn johdosta tuomitut oikeudenkäyntikulut ja viivästyskoron.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausvaatimusta ei voida tutkia, ellei näytetä, että vakuutusyhtiö, joka on vastuussa vahingosta, on kieltäytynyt suorittamasta vaadittua vahingonkorvausta.

Liikennevahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö, joka on kieltäytynyt suorittamasta siltä vaadittua vahingonkorvausta, on kutsuttava kuultavaksi kirjallisesti siten kuin haasteen tiedoksi antamisesta säädetään. Kutsuaika on vähintään 14 päivää.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus hakea muutosta käräjäoikeuden ja hovioikeuden ratkaisuun.

81 §

Kunnan ja kuntayhtymän muutoksenhakuoikeus

Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa vahinkoa kärsineelle.

Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

82 §

Vakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista sekä muista näihin verrattavista seikoista;

2) työnantajalta tiedot työntekijän työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista sekä muista näihin verrattavista seikoista; ja

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitok-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

selta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusyhtiön tiedonsaantioikeus edellyttää, että tiedot ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista varten tai muuten välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada viranomaisilta ja vakuutusyhtiöiltä tiedot vakuuttamattomista ajoneuvoista 29 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Vakuutusyhtiöllä on vakuutusmaksun määrittämiseksi ja Liikennevakuutuskeskuksella mainittujen tietojen välittämiseksi vakuutusyhtiöille oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada viranomaiselta tiedot:

- 1) liikennekäytöstä poistetuista ajoneuvoista, joita on käytetty liikenteessä;
- 2) ajoneuvoista, joiden teknisiä ominaisuuksia on muutettu siten, että ajoneuvon luokka on muuttunut; ja
- 3) ajoneuvoista, jotka on rekisteröity yksityiskäyttöön, mutta niitä on käytetty luvanvaraisessa ammattiliikenteessä.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

83 §

Tekninen käyttöyhteys

Vakuutusyhtiöllä on oikeus avata tekninen käyttöyhteys lakisäätteistä vakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka mainitulla yhteisöllä on lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys sitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

84 §

Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä antaa 53 §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoaville terveydenhuollon toimintayksiköille ja itsenäisille ammatinharjoittajille sellaiset vahinkoa kärsinyttä koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamista varten tai vakuutusyhtiön pyytäessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi.

Vakuutusyhtiön oikeudesta antaa tietoja salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä säädetään muutoin vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:ssä.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

85 §

Asiakirjojen säilyttäminen vakuutusyhtiössä

Vakuutusyhtiön on säilytettävä asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt asiakirjoja säilytettäväksi pysyvästi, vakuutusyhtiön on säilytettävä:

1) vakuutuksen voimassaoloa ja henkilövahinkoa koskevat asiakirjat vähintään 100 vuoden ajan;

2) muutoksenhakua koskevat asiakirjat vähintään 50 vuoden ajan, jollei niitä 1 kohdan mukaan ole säilytettävä sitä pidemmän ajan;

3) muut tämän lain toimeenpanoa koskevat asiakirjat vähintään 10 vuoden ajan.

Korvausasiaa koskevan asiakirjan säilytysaika alkaa siitä, kun korvausasia on tullut vakuutusyhtiössä vireille. Vakuuttamiseen liittyvän asiakirjan säilytysaika alkaa siitä, kun asiakirja saapui vakuutusyhtiölle.

86 §

Tietokeskus

Liikennevakuutuskeskus toimii direktiivin tarkoittamana tietokeskuksena.

Vahinkoa kärsineiden etujen turvaamiseksi ja tietojen nopean saatavuuden varmistamiseksi 70 §:ssä tarkoitetuissa vahinkotapauksissa Liikennevakuutuskeskus kerää ja jakaa tietoja, joilla on vaikutusta korvauksen saamiseen, sekä avustaa näiden tietojen saamisessa siihen oikeutettuja.

Liikennevakuutuskeskuksen on 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi järjestettävä seuraavien tietojen keruu ja jakelu:

1) Suomessa rekisteröityjen ajoneuvojen rekisterinumero;

2) vakuutussopimusten numerot ja päättyneiden sopimusten päättymispäivämäärät;

3) liikennevakuutusta Suomessa harjoittavat vakuutusyhtiöt ja niiden nimeämät korvausedestajat;

4) vakuuttamisvelvollisuudesta 8 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla vapautetut ajoneuvot sekä näiden aiheuttamista vahingoista vastuussa olevat elimet;

5) muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa toimivien vakuutusyhtiöiden Suomeen nimeämät korvausedestajat.

Liikennevakuutuskeskuksen on toimittava yhteistyössä toisen ETA-valtion tietokeskuksen kanssa 3 momentissa ja 72 §:ssä mainittujen tietojen luovuttamiseksi toisen ETA-valtion tietokeskukselle tai vastaavien tietojen hankkimiseksi toisen ETA-valtion tietokeskukselta vahinkoa kärsineelle.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus saada 3 momentissa tarkoitettujen tietojen hankinnasta tai ylläpitämisestä vastaavilta viranomaisilta ja vakuutusyhtiöiltä nämä tiedot siihen saakka, kunnes seitsemän vuotta on kulunut ajoneuvon poistamisesta rekisteristä tai vakuutussopimuksen päättymisestä.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

87 §

Liikennevakuutuskeskuksen muut tehtävät

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, Liikennevakuutuskeskuksen tehtävänä on toimia kansallisena toimistona sekä laatia tilastot korvatuista liikennevahingoista (liikennevahinkotilasto) ja liikennevakuutuksen perusteella maksetuista korvauksista ajoneuvoryhmittäin (riskitutkimus). Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riskitutkimuksen sisällöstä.

Liikennevakuutuskeskus voi:

- 1) tehdä liikennevakuutuksen toimeenpanoon liittyviä kansainvälisiä sopimuksia;
- 2) valtuuttaa edustajan huolehtimaan keskuksen tekemään vihreä kortti -sopimukseen perustuvista korvausedestajan tehtävistä;
- 3) antaa raja- ja siirtoliikennevakuutuksia;
- 4) hoitaa muita tehtäviä, jotka edistävät liikennevakuutuslainsäädännön toimeenpanoa ja kehittämistä tai liikenneturvallisuutta; ja
- 5) hoitaa hallituksensa määrittelemät palvelutehtävät.

Liikennevakuutuskeskus ei voi kieltäytyä antamasta siltä haettua raja- tai siirtoliikennevakuutusta, jos vakuutusyhtiö on siitä kieltäytynyt.

88 §

Tietojen luovuttaminen Liikennevakuutuskeskukselle

Vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja Liikennevakuutuskeskukselle takautumisoikeuden käyttämiseksi ja 29 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Vakuutusyhtiön on lisäksi annettava salassapitosäännösten estämättä kalenterivuosittain Liikennevakuutuskeskukselle liikennevahinkotilaston ja riskitutkimuksen laatimiseksi tarvittavat tiedot sekä tiedot, joita tarvitaan Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 4 §:ssä tarkoitettua tilasto-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa varten.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, miten ja milloin liikennevahinkotilastoa ja riskitutkimusta varten tarvittavat tiedot on toimitettava.

89 §

Finanssivalvonnan tilastotutkimus

Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain selvitys, josta ilmenee kunkin vakuutusyhtiön liikennevakuutuksen toteutunut tulos vähintään viideltä edeltävältä kalenterivuodelta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tilastotutkimukseen sisällytettävän tiedon jaottelusta ajoneuvoryhmittäin tai muulla vastaavalla tavalla. (Uusi 2 mom.)

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

90 §

Liikenteen turvallisuusviraston ilmoitusvelvollisuus

Liikenteen turvallisuusviraston on viipymättä annettava sille vakuutusyhtiölle, joka on vakuutanut kyseisen ajoneuvon, seuraavat rekisteriin merkittävää ajoneuvoa koskevat tiedot:

- 1) ajoneuvon lopullinen poisto rekisteristä;
- 2) ajoneuvon vakuutuksen siirtyminen toiseen vakuutusyhtiöön;
- 3) ajoneuvon omistajan ja haltijan vaihtuminen; ja
- 4) ajoneuvon liikennekäyttöön ottaminen ja liikennekäytöstä poisto.

Jos ajoneuvoa varten ei ole otettu vakuutusta 7 päivän kuluessa ajoneuvon omistusoikeuden alkamisesta tai hallintaoikeuden vaihtumisesta, Liikenteen turvallisuusviraston on ajoneuvoa rekisteröidessään lähetettävä ilmoitus siitä, ettei vakuutusta ole otettu Liikennevakuutuskeskukselle 27 ja 28 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämistä varten.

91 §

Tullin velvollisuudet

Tulli valvoo, että kolmannelta maasta Suomeen tilapäistä käyttöä varten tuodun ajoneuvon omistaja tai haltija on täyttänyt 7 §:ssä säädetyn velvollisuutensa ottaa ajoneuvolle rajaliikennevakuutus.

Jos 1 momentissa tarkoitettulla ajoneuvolla ei sitä maahan tuotaessa ole vihreää korttia tai rajaliikennevakuutusta, Tulli kantaa vakuutusmaksun siltä ajalta, jona ajoneuvoa on tarkoitus käyttää Suomessa tai muussa ETA-valtiossa ja antaa vakuutusyhtiöiden puolesta ajoneuvolle ETA-valtioissa voimassa olevan vakuutustodistuksen.

Jos vakuutusmaksua ei ole suoritettu koko siltä ajalta kuin 2 momentissa edellytetään, Tulli kantaa ajoneuvon maastaviennin yhteydessä yhden kuukauden vakuutusmaksun ja antaa tätä koskevan uuden vakuutustodistuksen.

Tulli valvoo osana suorittamaansa tullivalvontaa myös, että toisesta ETA-valtiosta Suomeen tilapäistä käyttöä varten tuodulla ajoneuvolla, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa, on voimassa oleva liikenne- tai rajaliikennevakuutus.

Tulli tilittää tämän pykälän nojalla kantamansa maksut Liikennevakuutuskeskukselle.

92 §

Vakuutusyhtiön selvitystila ja konkurssi

Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilasta tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen liikennevakuutusvelvollisuutensa. Selvitysmiehet ja konkurssipesä sekä ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta Liikennevakuutuskeskus ovat velvolliset viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

Liikennevakuutuskeskus huolehtii vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 49 §:ssä säädetystä tehtävistä. Sellaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa sosiaali- ja terveysministeriön määräämästä ajankohdasta.

Liikennevakuutuskeskuksella on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitysmiehiltä ja konkurssipesästä 2 momentissa ja 93 §:ssä säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

93 §

Vakuutuksenottajan lisämaksuvelvollisuus

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajaosakkaalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vakuutuksenottaja voidaan velvoittaa maksamaan lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutusyhtiön sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos liikennevakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä taikka jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseksi ja jos vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille liikennevakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee Liikennevakuutuskeskus. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä lisävakuutusmaksun suuruudesta ja tilittämisestä. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 a §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Mitä 25 ja 26 §:ssä säädetään vakuutusmaksusta, sovelletaan myös lisävakuutusmaksuun.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

94 §

Vakuutusyhtiöille määrättävä yhteistakuumaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, korvauksesta tai sen osasta vastaavat liikennevakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat liikennevakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen liikennevakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Yhteistakuumaksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön liikennevakuutuksesta saaman taikka tällä vakuutuksella katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitettua vakuutusmaksutulosta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä yhteistakuumaksun suuruudesta.

Maksuunpanulle ja maksettavaksi erääntyneelle yhteistakuumaksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 a §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Yhteistakuumaksu ja sen ennako sekä viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

95 §

Virkavastuu

Vakuutusyhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sekä hallituksen jäsenen sovelletaan rikos oikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

8 luku

Voimaantulo

96 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sairaanhoitokustannusten korvaamista koskevat 4 luvun säännökset tulevat kuitenkin voimaan jo päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

97 §

Kumottavat lait ja asetukset

Tällä lailla kumotaan:

- 1) liikennevakuutuslaki (279/1959);
- 2) laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon (875/1971); ja
- 3) asetus maahan tilapäistä käyttöä varten tuotujen moottoriajoneuvojen liikennevakuutukseen liittyvistä tullilaitoksen tehtävistä (456/1995).

98 §

Viittaukset aikaisempaan lakiin

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuun liikennevakuutuslakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

99 §

Siirtymäsäännökset

Tätä lakia sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleeseen vakuutussopimukseen lain voimaantuloa lähinnä seuraavan vakuutuskauden alusta lukien.

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen vahinkotapahtumaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä 2 momentista poiketen 60 ja 62—68 §:ää sekä 75 §:n 2 momentin 2—5 kohtaa sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin liikennevahinkoihin.

Liikennevakuutuskeskuksessa lain voimaan tullessa vireillä olleisiin laiminlyöntitapauksiin, joista ei ole annettu päätöstä lain voimaan tullessa, sovelletaan 27—29 §:ää.

Niiden ennen lain voimaantuloa sattuneiden liikennevahinkojen osalta, joista Liikennevakuutuskeskus on vastuussa ja joita se ei ole kokonaisuudessaan vielä korvannut, keskuksen on laskettava se määrä, joka vastaa vakuutusyhtiölain mukaisesti määräytyvää vakuutusyhtiön korvausvastuuta, sekä jaettava se keskuksen jäseninä olevien vakuutusyhtiöiden kesken niiden tuloslaskelman mukaisen edellisen kalenterivuoden liikennevakuutuksen vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Vakuutusyhtiön on kirjattava sille tuleva osuus korvausvastuuseensa. Jos vakuutuskantaa on siirtynyt vakuutusyhtiöstä toiseen jakautumisen tai vakuutuskannan luovutuksen seurauksena, Liikennevakuutuskeskuksen on määrättävä siirtyneitä vakuutuksia vastaava osuus korvausvastuuta vastaavasta määrästä vakuutuskannan siirtoajankohtana. Se vakuutusyhtiö, jolle vakuutuskanta on siirtynyt, vastaa tästä osuudesta.

2.

Laki

Liikennevakuutuskeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Liikennevakuutuskeskus

Liikennevakuutuskeskus on liikennevakuutuksen toimeenpanon ja kehittämisen yhteiselin. Sen tehtävistä säädetään liikennevakuutuslaissa (/) ja tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta annetussa laissa (24/2001).

Tässä laissa säädetään Liikennevakuutuskeskuksen jäsenistä sekä keskuksen toiminnan rahoituksesta ja hallinnosta.

2 §

Liikennevakuutuskeskuksen jäsenet

Liikennevakuutuslain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön ja Valtiokonttorin on kuuluttava jäsenenä Liikennevakuutuskeskukseen.

3 §

Liikennevakuutuskeskuksen kustannuksista vastaaminen

Liikennevakuutuskeskuksen jäsenet vastaavat Liikennevakuutuskeskuksen kustannuksista lukuun ottamatta tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta annetussa laissa Liikennevakuutuskeskukselle säädetyistä tehtävistä syntyviä kustannuksia. Valtiokonttori vastaa kuitenkin vain niistä kustannuksista, jotka liittyvät sen liikennevakuutuslaista johtuvien tehtävien toimeenpanoon.

Liikennevakuutuskeskuksen jäsenet ovat velvollisia suorittamaan vuosittain keskukselle maksun sen toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Valtiokonttorin kustannus-osuus lasjetaan sen mukaan, kuinka suuri osuus Liikennevakuutuskeskuksen toimintakustannuksista arvioidaan kohdistuvan sille. Muut jäsenet kattavat Valtiokonttorin osuuden ylittävän osan niiden tuuloslaskelman mukaisen liikennevakuutuksen maksutulon mukaisessa suhteessa.

Liikennevakuutustoiminnan lopettanut ja Liikennevakuutuskeskuksesta eronnut vakuutusyhtiö on velvollinen suorittamaan Liikennevakuutuskeskukselle 1 ja 2 momentissa tarkoitetut kustannukset eroamispäivään asti. Jos vakuutusyhtiö on suorittanut ennakkona enemmän kuin lopul-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

lisen maksuosuutensa, Liikennevakuutuskeskuksen on viipymättä palautettava eronneelle vakuutusyhtiölle liikaa maksettu osuus.

4 §

Kustannusosuuksia vastaavien maksujen määrääminen ja periminen

Liikennevakuutuskeskus määrää sille maksettavat jäsenten kustannusosuuksia vastaavat maksut ja sillä on oikeus periä niiden ennakkoja.

Jäsenten kustannusosuuksien laskemisesta ja niiden täytäntöönpanosta annetaan tarkemmat määräykset sosiaali- ja terveysministeriön Liikennevakuutuskeskuksen esityksestä vahvistamisessa kustannustenjakoperusteissa.

Jollei jäsenyhtiö kykene suorittamaan maksuaan tai sen ennakkoa, jaetaan suorittamatta jäänyt määrä muiden jäsenyhtiöiden maksettavaksi 3 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuis- ta viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu viivästyskorkeineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

5 §

Palvelumaksut

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus periä liikennevakuutuslain 87 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen palvelutehtävien suorittamisesta toimintokohtaisia palvelumaksuja, joiden tulee kattaa palvelutehtävistä aiheutuvat kustannukset.

6 §

Toimielimet

Liikennevakuutuskeskuksen toimielimiä ovat yleiskokous, hallitus ja toimitusjohtaja.

7 §

Yleiskokous ja sen tehtävät

Liikennevakuutuskeskuksen ylintä päätösvaltaa käyttää yleiskokous. Jokaisella jäsenellä on oikeus osallistua ja käyttää puhevaltaa yleiskokouksessa.

Yleiskokouksen tehtävänä on:

- 1) hyväksyä sosiaali- ja terveysministeriölle annettava esitys keskuksen säännöiksi;
- 2) päättää edellisen vuoden tilinpäätöksen vahvistamisesta ja toimenpiteistä, joihin tilit antavat aihetta;
- 3) päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
- 4) päättää seuraavan vuoden toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta;
- 5) valita hallituksen jäsenet ja heidän varajäsenensä;

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

- 6) valita tilintarkastajat; sekä
7) käsitellä muut asiat, jotka ovat keskuksen sääntöjen mukaan yleiskokouksessa käsiteltäviä asioita.

8 §

Yleiskokouksen päätösvaltaisuus, äänimäärät ja päätöksenteko

Yleiskokous on päätösvaltainen, jos vähintään puolet äänimäärästä on kokouksessa edustettuna.

Kokouksessa jokaisella jäsenellä on yksi ääni. Lisäksi jäsenillä on yhteensä 1 000 ääntä, jotka jaetaan jäsenten kesken vakuutusyhtiöiden Suomessa harjoittamasta liikennevakuutuksesta viimeksi tiedossa olevan kalenterivuoden aikana saaman vakuutusmaksutulon ja Valtiokonttorin laskennallisen maksutulon mukaisessa suhteessa. Jäsen saa kokouksessa äänestää enintään yhdellä kolmasosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Yleiskokouksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, päätökseksi tulee se mielipide, jota puheenjohtaja kannattaa. Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Äänten mennessä tasan, vaali ratkaistaan arvalla.

9 §

Hallituksen kokoonpano ja sen tehtävät

Hallitus huolehtii Liikennevakuutuskeskuksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä käyttää keskuksen ylintä päätösvaltaa asioissa, jotka eivät kuulu yleiskokoukselle. Hallitus voi siirtää toimivaltaansa keskuksen toimitusjohtajalle ja toimihenkilöille.

Hallitukseen kuuluu vähintään viisi jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Mitä tässä laissa säädetään puheenjohtajasta, koskee myös varapuheenjohtajaa.

10 §

Hallituksen jäsenen kelpoisuusvaatimukset

Hallituksen jäsenenä ei voi olla vajaavaltainen eikä konkurssissa oleva eikä myöskään henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

Hallituksen jäsenellä on oltava tehtävän hoitamisen vaatima ammatillinen pätevyys ja kokemus. Lisäksi hallituksessa on oltava edustettuna sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin Liikennevakuutuskeskuksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

11 §

Hallituksen päätösvaltaisuus ja esteellisyys

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallituksen jäsen ei saa ottaa osaa sellaisen asian käsittelyyn, joka koskee hänen tai sellaisen yhteisön, jonka hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimihenkilönä hän on, yksityistä etua.

12 §

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa Liikennevakuutuskeskuksen juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toimitusjohtajaan sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenen kelpoisuudesta ja esteellisyydestä.

13 §

Oikeus saada asia käsiteltäväksi yleiskokouksessa

Liikennevakuutuskeskuksen jäsenellä on oikeus saada hallituksen päätös, liikennevahingon korvaamista koskevaa päätöstä lukuun ottamatta, yleiskokouksen ratkaistavaksi, jos jäsen sitä vaatii 14 päivän kuluessa päätöksen antopäivästä.

14 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Liikennevakuutuskeskuksen kirjanpidossa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997).

15 §

Tilintarkastus

Liikennevakuutuskeskuksen kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä hallintoa tarkastamaan yleiskokous valitsee tilikaudeksi kerrallaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Vähintään yhden tilintarkastajan ja hänen varatilintarkastajansa on täytettävä vakuutusyhtiölaissa (521/2008) vakuutusyhtiön tilintarkastajalle säädetyt kelpoisuusvaatimukset.

Liikennevakuutuskeskuksen tilintarkastukseen sovelletaan muutoin tilintarkastuslakia (459/2007).

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

16 §

Poikkeusoloihin varautuminen

Liikennevakuutuskeskuksen tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla vakuutusalan valmiussuunnitteluun, valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa ja muilla toimenpiteillä.

Jos 1 momentissa tarkoitetut tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä Liikennevakuutuskeskuksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

17 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvollisia korvaamaan vahingon, jonka he ovat toimessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttaneet Liikennevakuutuskeskukselle. Sama koskee tätä lakia tai Liikennevakuutuskeskuksen sääntöjä rikkomalla Liikennevakuutuskeskuksen jäsenelle tai muulle aiheutettua vahinkoa. Virkavastuusta säädetään liikennevakuutuslain 95 §:ssä.

18 §

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

19 §

Liikennevakuutuskeskuksen säännöt

Liikennevakuutuskeskuksen hallinnosta annetaan tarkempia määräyksiä Liikennevakuutuskeskuksen säännöissä, jotka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa keskuksen esityksestä.

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

21 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain 17 §:ää ei sovelleta vahinkoon, jos vahingon aiheuttanut teko tai laiminlyönti on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Yleiskokouksen päätökseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 305/2015, uusi 2 momentti seuraavasti:

10 §

Vapaan tarjonnan aloittamisilmoitus

Ilmoituksessa on lisäksi mainittava korvausasiamiehen nimi ja osoite. Ilmoitukseen on liitettävä korvausasiamiehelle annettu valtakirja. Jos vakuutusyhtiön tarkoituksena on harjoittaa liikennevakuutuslain mukaista vakuutustoimintaa Suomessa, ilmoitukseen on liitettävä selvitys siitä, että vakuutusyhtiö on liittynyt Liikennevakuutuskeskuksen jäseneksi tai toimittanut sille jäsenyyttä koskevan hakemuksen. Yhtiön on annettava myös sitoumus siitä, ettei se aloita liikennevakuutuksen harjoittamista Suomessa, ennen kuin se on hyväksytty Liikennevakuutuskeskuksen jäseneksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

4.

Laki

vakuutusyhtiölain 2 luvun 3 §:n ja 3 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 3 §:n 5 momentti ja 3 luvun 8 §:n 4 momenttia sellaisena kuin 2 luvun 3 §:n 5 momentti on laissa 303/2015 seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

3 §

Toimiluvan hakeminen

Jos toimilupahakemus koskee liikennevakuutusta, hakemuksessa on ilmoitettava liikennevakuutuslain (/20) 69 §:n 1 momentin mukaisesti jokaiseen muuhun ETA-valtioon nimettävien korvausestustajien nimet ja osoitteet.

3 luku

Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla

8 §

Vakuutusyhtiön ilmoitus vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamisesta

Liikennevakuutuslain (/20) 69 §:n 1 momentissa tarkoitettuna korvausestustajan on siinä ETA-valtiossa, johon hänet on määrätty, hoidettava myös edellä 3 momentissa tarkoitettuna korvausasiain miehen tehtävät, jos vakuutusyhtiö on laiminlyönyt korvausasiain miehen nimeämisen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

5.

Laki

liikennevahinkolautakunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan liikennevahinkolautakunnasta annetun lain (441/2002) 5 §:n 1 momentti ja 6 § sekä muutetaan 4 ja 6 § sellaisena kuin niistä on 6 § osaksi laissa 1698/2015 seuraavasti:

4 §

Liikennevahinkolautakunnan tehtävät

Liikennevahinkolautakunnan tehtävänä on edistää korvauskäytännön yhtenäisyyttä antamalla liikennevakuutuslain (/) mukaisissa korvausasioissa lausuntoja ja yleisiä soveltamissuosituksia sekä liikennevahinkoja koskevan yleisen tiedonsaannin edistämiseksi tiedottaa toiminnastaan.

6 § (Uusi)

Ratkaisusuosituksen antaminen

Jos lausuntoa on pyytänyt luonnollinen henkilö, perusteltu lausunto on annettava kirjallisena viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun lautakunnan käytettävissä on ollut kaikki lausunnon antamiseksi tarpeellinen aineisto. Erittäin monimutkaisessa asiassa lautakunta voi harkintansa mukaan pidentää 90 päivän määräaika. Asianosaisille on tällöin ilmoitettava määräajan pidentämisestä sekä lausunnon antamisen arvioidusta ajankohdasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

6.

Laki

raideliikennevastuulain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raideliikennevastuulain (113/1999) 16 § seuraavasti:

16 §

Vastuunjako liikennevakuutusyhtiön kanssa

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus saada saman vahingon johdosta korvausta sekä tämän lain että liikennevakuutuslain mukaan, vastuu jaetaan korvausvelvollisten kesken siten kuin liikennevakuutuslain 52 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

7.

Laki

ajoneuvolain 52 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 52 § seuraavasti:

52 §

Edellytykset määräaikaikatsastuksen suorittamiselle

Jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty tai liikennevakuutuslain mukainen vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksun suorittaminen on laiminlyöty, ajoneuvon määräaikaikatsastusta ei saa suorittaa loppuun eikä jälkitarkastusta suo-

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

rittää. Liikennevakuutusmaksun laiminlyönnistä huolimatta määräaikaikatsastus saadaan suorittaa, jos vakuutuksenottaja on vaihtunut tai jos tuomioistuin on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn.

Katsastuksen suorittaja on määräaikaikatsastusta suorittaessaan velvollinen tarkastamaan, ettei rekisterissä ole merkintää katsastettavan ajoneuvon vakuutusmaksujen laiminlyönnistä. Vakuutusmaksut katsotaan merkinnästä huolimatta maksetuksi, jos ajoneuvon omistaja tai haltija esittää tositteen tai muun luotettavan selvityksen maksujen maksamisesta.

Veron laiminlyöneen saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn vaikutuksesta käyttökieltoon sekä ajoneuvoon kohdistuvien verojen ja maksujen laiminlyönnistä johtuneesta käyttökiellosta säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

8.

Laki

vakuutusopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusopimuslain (543/1994) 1 §, 30 §:n 3 momentti ja 75 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 426/2010, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan muuhun vakuutukseen kuin lakisääteiseen vakuutukseen.

Lakia sovelletaan kuitenkin myös potilasvahinkolain (585/1986) ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain (81/1998) mukaisiin vakuutuksiin, jollei näissä laeissa toisin säädetä.

Lain 3 §:ää, 5 §:n 1 ja 2 momenttia, 7—9 §:ää, 11 §:n 2—5 momenttia, 12, 18, 19 ja 22 §:ää, 26 §:n 1 ja 2 momenttia, 35 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 38, 44 ja 69 §:ää, 70 §:n 2 momenttia sekä 71 ja 72 §:ää sovelletaan lisäksi myös liikennevakuutukseen, jollei liikennevakuutuslaissa (/) toisin säädetä.

Tämä laki ei koske jälleenvakuutusta.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

30 §

Vakuutustapahtuman aiheuttaminen vahinkovakuutuksessa

Vahinkovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan lisäksi määrätä, että vakuutetulle tulevaa korvausta voidaan alentaa tai se voidaan evätä, jos hänen alkoholin tai huumausaineen käyttönsä on vaikuttanut vakuutustapahtumaan. Vapaaehtoisen moottoriajoneuvovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan määrätä alkoholin, huumausaineen tai muun huumaavaan aineen käytön vaikutuksesta vakuutuskorvaukseen siten kuin liikennevakuutuslain 48 §:ssä säädetään.

75 §

Vakuutuksenantajan takautumisoikeus

Vakuutusehdoissa ei saa poiketa 1 ja 2 momentin säännöksistä kolmannen henkilön vahingoksi, jos kolmas henkilö on yksityishenkilö taikka työntekijä, virkamies tai näihin vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettava muu henkilö. Vapaaehtoisen moottoriajoneuvovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan kuitenkin takautumisoikeudesta määrätä siten kuin liikennevakuutuslain 73 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

9.

Laki

tuotevastuulain 13 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuotevastuulain (694/1990) 13 a § sellaisena kuin se on laissa 479/2015 seuraavasti;

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

13 a §

Jos vakuutusenantaja on lääkevahinkovakuutuksen nojalla maksanut korvausmäärän, jonka vahinkoa kärsinyt olisi ollut oikeutettu vaatimaan tämän lain mukaan korvausvelvolliselta, vahinkoa kärsineen oikeus tässä laissa säädettyyn vahingonkorvaukseen ei siirry vakuutusenantajalle.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____
kuuta 20 _____.

10.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 13 a ja 13 b §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 13 a ja 13 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 468/2015.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____
kuuta 20 _____.

11.

Laki

liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 13 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) 13 §:n 1 momentti ja 15 § seuraavasti;

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2016 vp

13 §

Kustannusten jako

Jos kuntoutujalla on saman tai välittömästi toinen toiseensa liittyvän useamman liikennevahingon johdosta oikeus korvaukseen kahdesta tai useammasta liikennevakuutuksesta, kustannukset jaetaan vakuutuslaitosten kesken siten kuin liikennevakuutus-lain 51 §:ssä on säädetty.

15 §

Korvauksen korotus viivästysajalta

Tässä laissa tarkoitetun korvauksen viivästyessä sovelletaan, mitä liikennevakuutuslain 67§:ssä on säädetty henkilöön kohdistuneesta vahingosta suoritettavan viivästyneen korvauksen maksamisesta viivästysajalta korotettuna.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 31.3.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
varapuheenjohtaja Mikko Alatalo kesk
jäsen Marisanna Jarva kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula